JURNALUL® S.F.

Premiul Convenției Europene de SF
EUROCON

Anul V Nr. 165; 2 – 8 Mai 1996
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ŞI FANTASY
16 pagini - 600 lei

S-a întors de la Euroconul de la Vilnius (Lituania) delegația României. România a luat două premii prin intermediul lui George Ceaușu & Aurel Manole. Amănunte în numărul viitor.

Cătălin IONESCU

Special
H. COANDĂ
Octavian MUSTAFA
Viorel PÎRLIGRAS
Pompilian TOFILESCU
Ion UDREA
Dan NINOIU
Victor MARTIN

Florin MUNTEANU

ANTICRITICA

Episodul 13: Timp de odihnă, timp de retrospectivă, timp de modele, timp de schimbări...

Cătălin IONESCU

Au trecut deja douăsprezece (treisprezece, socotind şi pilotul) episoade ale rubricii noastre din *Jurnalul SF.* Poate că este cazul să ne tragem puţin sufletul şi să privim oleacă peste umăr.

De la bun început „Anticritica" şi-a afirmat subiectivitatea. Aceasta fiind mai degrabă o redundanţă, pentru că era foarte clar că materialul reprezintă punctul de vedere al semnatarului. În plus, multe dintre ideile prezentate în cele douăsprezece episoade nu aparţin în exclusivitate autorului. Ele au fost vehiculate în repetate rînduri, cu diverse ocazii. Totuşi, spre surprinderea noastră, ele au rămas doar la rangul de discuţie la o bere.

Cu toate aceastea, „Anticritica" a reuşit să deranjeze. De ce? Doar din simplul motiv că anumite aspecte negative au fost, să spunem (exagerînd totodată), nominalizate? Oare de ce deranjează faptul că se spune lucrurilor pe nume? Întrebarea trece dincolo de retorică, pentru că, paradoxal, reacţia oficială vizavi de anumite materiale a rămas, în continuare, inexistentă. Atacurile împotriva FNTSF-ului au venit şi s-au dus fără nici cel mai mic ecou. Să fie de vină tirajul mic al *Jurnalului SF?* Să fie de vină vechea mentalitate românească a proverbului *„cîinele latră, (că d-aia e cîine), noi ne vedem de treabă cu caravana noastră"*?

Mai mult, am primit semnale că anumite persoane din fandom şi-au manifestat clar dezaprobarea. Numai că şi-au manifestat-o pe căi cel puţin ciudate. Domnul George Ceauşu, de pildă, deşi mă cunoaşte de mult timp şi chiar ne-am întîlnit de vreo două ori în ultima jumătate de an, a preferat să se răţoiască la prietenii mei pentru nişte articole de-ale mele mai vechi, fără să mă întrebe în faţă, sau să mă contacteze, într-un mod oarecare, pentru a lămuri direct nişte aspecte, înainte de a se hotărî să scrie (pardon, să publice) materialul la care ne-am referit pe larg în episodul trecut. Şi lucrul în sine este suficient de surprinzător. Dacă domnul Voicu Bugariu pleacă în „cruciada" sa şi de la puncte de vedere coerente (proasta calitate a traducerilor, de exemplu), George Ceauşu îşi exercită din plin talentul de a face doar valuri într-un pahar de apă (probabil dus de aceeaşi inerţie cu care a acaparat, prin manevre obscure, suplimentul *Supernova).*

În altă ordine de idei, într-un material pregătit recent pentru „concurenţă" am făcut recent o paralelă care, iniţial, mi-a părut mai degrabă amuzantă: dacă science fiction-ul este în fond o mare familie, atunci poate exista pericolul de a se transforma într-o mafie.

La urma urmei, bîntuie boala modelelor. Voicu Bugariu, de pildă, iniţiind modelul science fiction-ului ca „sectă" a unei „biserici mamă", a căzut pe toboganul imaginat de el, alterînd imaginea modelului pînă la a-i atribui valenţe reale de „satanism". Ori, dacă Voicu Bugariu poate (deci vrea), eu de ce n-aş vrea?

Redevenind serioşi şi renunţînd la a-i mai face publicitate gratuită lui Voicu Bugariu, modelul „mafiot" al science fiction-ului românesc merită studiat puţin mai de-aproape. Punctul de plecare este relaţia de familie mafiotă. Autorii se cunosc între ei, se întîlnesc, discută, şi, mai ales, evită să se critice: Ceea ce înseamnă că problemele familiei rămîn interne. Nimic nu tulbură suprafaţa apelor. Cei care acced la conducere pot beneficia la rîndul lor de obedienţa nelimitată a supuşilor. Desigur, familia nu este una singură, ci co-există mai multe interese, mai multe familii. Numai că zonele sînt clar trasate: FNTSF-ul are „faliţii" săi, ARSFan-ul pe ai săi. În principiu, între „naşi" relaţiile sînt încordate: există tăvăleli, răfuieli, încercări de a racola membrii celeilalte părţi, etc. Tot în principiu, la nivel foarte înalt, există de fapt relaţii de colaborare, care le permit să controleze afacerile cu adevărat serioase (de exemplu excursia de la Glasgow sau Euroconul '94 de la Timişoara). La rîndul lor, „naşii" nu sînt altceva decît reprezentanţii altor interese, superioare şi perfect ascunse.

Dar haideţi să revenim cu picioarele pe pămînt. Din fericire, science fiction-ul românesc este încă foarte departe de a deveni o mafie, în sensul propriu al cuvîntului. Din nefericire, germenii există însă. Piedica majoră a dezvoltării acestor germeni este însă, deocamdată, insurmontabilă: science fiction-ul nu este defel o afacere bănoasă. Miza fantastică a aranjamentelor mafiote, fondurile din tranzacţiile dubioase, sînt cvasiinexistente. Mai mult, a trăi la ora actuală din science fiction, indiferent în ce context (scriitor, editor, redactor, animator, colecţionar, librar, etc.) ţine numai de science fiction. Aşa că, slavă Domnului, „mafia" SF-ului nostru are tot atît credit cît are „secta satanică".

Numai că, din alt punct de vedere, acela al controlului asupra SF-ului, lucrurile sînt mult mai complicate. Atîta vreme cît domnul Alexandru Mironov, de pildă, scria în ultimul număr al revistei *Anticipaţia,* la rubrica sa de învăţămînt politico-ideologic intitulată „Politique Fiction", că <<prezentînd în paginile sale povestiri „rele", de fapt sumbre... CPSFA nu are cum pătrunde pe porţile şcolilor>> (Revista Anticipaţia 530, pagina 1), interesul guvernanţilor actuali de a controla SF-ul rămîne extrem de clar. Apropo de materialul domnului Mironov, sîntem însă de acord cu o altă afirmaţie a domniei sale: titlul microantologiei „Alte Românii" este, şi după părerea noastră, <<total neinspirat>>, mai ales pentru că este vorba, de fapt, în toate aceste povestiri negre, de aceeaşi Românie, cea prezentă...

Aşadar să rămînem calmi şi liniştiţi. Am spus că ediţia actuală a „Anticriticii" este una retrospectivă, şi deci ar trebui sărbătorită. Unde mai pui că-i şi episodul 13, ăla cu ghinion. Aşa că cel mai bun lucru ar fi o zi liberă pentru semnatarul acestor rînduri. Aşa că astăzi o vom mai scurta-o, nu de alta, dar sînt persoane care mi-au reproşat că nu mă ţin de cuvînt: am promis un punct de vedere şi m-am întins pe o pagină întreagă. Da, recunosc sincer că ei au dreptate. Dar ce să fac dacă punctul meu de vedere are întreaga perspectivă a unei pagini?! Nu mă pot opri defel doar pe litere, asta-i situaţia! Tot ce pot face acum este să mai las o bucăţică de pagină şi pentru alţii.

Săptămîna viitoare însă vom schimba orientarea „Anticriticii" încercînd să facem un pas mic în eliminarea prefixului „anti" (care necăjeşte atîta lume), îndreptîndu-ne atenţia spre alte orizonturi şi discutînd pe marginea unui foarte interesant material semnat de filozoful Paul Ricoeur, care are mari tangenţe cu science fiction-ul şi care ne-a parvenit prin bunăvoinţa domnului Ovidiu Bufnilă. Şi este foarte posibil ca discuţia noastră să se întindă pe mai mult decît un episod. Ce să-i faci, dacă în afara preţurilor şi a indiferenţei nu mai creşte nimic altceva pe-aici, măcar punctele de vedere să se mai dezvolte şi ele... Apropo, dumneavoastră, cititorii, tot nu sînteţi incitaţi să vă exprimaţi punctele dumneavoastră de vedere? Noi sîntem pe recepţie în continuare...

LA DORU S-A STINS LUMINA

Strălucitoarea fereastră a turnului său de fildeş s-a cufundat în întuneric, în urmă cu şapte ani.

Era 20 aprilie 1989.

În aceeaşi zi de primăvară, la orele 15.31, Doru a plecat la *escadrila noastră din ceruri...*

Ajuns acolo „de unde chiar nu mai e nimic de făcut (...) nu a făcut cel mai formidabil lucru", nu s-a ridicat din nou şi n-a mai încercat să râdă, cum sugera în „Ridică-te şi mergi..." Doru nu s-a mai ridicat şi nu a mai mers. Cum nu s-au mai ridicat nici fraţii săi întru veşnicie Mitică Petra şi Dubla 6946!

Vreme îndelungată, apoi, nu s-a mai văzut lumină la fereastra lui Doru...

Am revenit în casa lui la 5 mai 1989, la cincisprezece zile după ce o părăsise... Cu mici excepţii, totul mi-a apărut încremenit, aşa cum rămăsese la ora 7.00, în acea dimineaţă fatidică de joi, în clipa părăsirii definitive a casei cu fereastra ades luminată... Pe masa de lucru totul era în ordine ce-i era caracteristică lui. Şi atunci, ca totdeauna, nici un detaliu nu dezvăluia existenţa scriitorului. Deşi am locuit în camera aceea scliptor de albă - camera sa de lucru -, de fiecare dată cînd m-am aflat acolo, pe aerodromul din Bărăgan, nu l-am văzut (nici el nu a ţinut neapărat să mi le arate!), nu l-am văzut scrînd.

Însă de multe ori, noaptea, cînd reveneam din drumurile mele, vedeam fereastra luminată la camera în care - singur - Doru scria... niciodată nu am vorbit cu el despre acea parte sacră a vieţii sale: SCRISUL. Care din punctul lui de vedere, era *„ceva care nu se întîmplă decît între piloţi de vînătoare şi avionul supersonic".* Aşa s-au născut, desigur, şi „Scuturi argintii", şi „Culoarea cerului", şi „Celula de alarmă", şi „V de la Victorie"...

Peste timp, Doru ne vorbeşte azi, despre aviaţia anilor săi, prin ceea ce a scris, în liniştea camerei străjuite de salcîmii Bărăganului - altarul lui şi „casa" mea din cei zece ani şi şase săptămîni cît ne-a fost dat să ne trăim scurta noastră prietenie.

Ion ŢARĂLUNGĂ

Bucureşti 19 aprilie 1996

(după „Observatorul militar", 24-30 Aprilie 1996)

JURNALUL® SF

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor JURNALUL

Editat de SC JURNALUL SA

ISSN 1221-7875

Tiparul executat la

INTACT

JURNALUL SF este înscris în Catalogul Presei la poziția 2.128. Abonamentele se pot face la orice centru RODIPET.

Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 București - România Piața Presei Libere nr. 1

COLECTIVUL DE REDACȚIE :

Adrian BĂNUȚĂ

(REDACTOR ȘEF)

Număr realizat de:

Nicolae C. ARITON,
Ion BANU,
Ionuț BĂNUȚĂ,
Ladislau DARADICI,
Ștefan GHIDOVEANU,
Mihail GRĂMESCU,
Isabela ION,
Cătălin IONESCU,
Cristian IONESCU,
Pașadia MĂGUREANU,
Liviu RADU,
Don SIMON,
Mihai SAMOILĂ,
Cătălin TENIȚĂ,
Florin Mircea TUDOR
Laurențiu TURCU,
Horia Nicola URSU

(REDACTORI)

ADRESA REDACȚIEI :
Șoseaua București-Ploiești, nr. 25-27, sector 1, București
Tel. 3129945; FAX 3129944

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată *Ionuț BĂNUȚĂ*

Culegere: *Alina LEON*

Corectură: *Pașadia MĂGUREANU*

Montaj offset: *Mariana SEBE, Silvana GREERE, Gigi MARCU*

Premiile singurului săptămînal de cultură SF din lume:

Convenției Naționale de SF 1993 - Ploiești

Convenției Europene de SF 1994 - Timișoara

Geovaly srl - București (activitate promoțională)

Convenției Naționale de SF 1994 - Baia Mare

Special H. COANDĂ

Octavian MUSTAFA

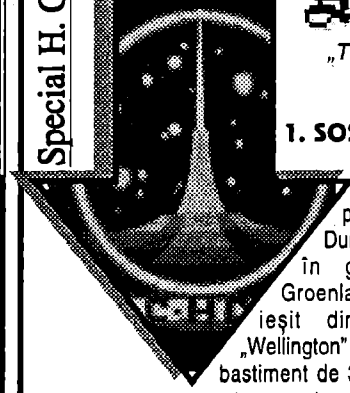

ÎN NORDUL SUFLETULUI MEU

„Tuturor celor ce-au aflat de Balaur."

1. SOSIREA

La 6 martie 18.., goeleta „Eagle", proprietatea lordului de Dunfordshire, arunca ancora în golful Barcklay, din Groenlanda. Velierul nou-nouț, ieșit din șantierele navale „Wellington" de la Glasgow, avea un bastiment de 366 tdw și fusese dotat, pentru a putea înfrunta teribilele mări polare, cu un uriaș motor „Steamhorse" cu aburi și cu pinten de oțel. Cele douăzeci și cinci de guri de foc, viteza maximă de aproape 17 noduri pe oră ca și suplețea etravei ori arborada impresionantă i-ar fi permis să se ia la întrecere cu oricare dintre crucișătoarele Majestății Sale. Sau să spulbere grabnic bricurile greoaie cu pavilion negru și cruce sîngerie la pupa care-i ațînuseră calea în Marea Barents și cu care Julien-le-Sanglant nu cutezase să-l atace în loc deschis. „Eagle" aducea în Groenlanda expediția profesorului Hawkins, reputatul explorator, geograf și geolog, autorul epocalei experiențe cu salitră care-i poartă numele. La bord se găseau Sir John, lord de Dundforshire, Trevor Unable-Mullian, colonel în retragere, profesorul Hawkins, Gilbert Beauchamps, trimisul academicianului Leroy de la Sorbona, Jack Dundee, chimist și biolog, medicul Thompson și exploratorul Wesley B. Snipes din Carolina de Sud, Statele Unite. La ora șaptesprezece și treizeci și cinci de minute, cei nouă gentlemani, înfofoliți zdravăn, supravegheau încărcatul echipamentului în bărci. Alături de ei, într-un ciudat costum din piei de ren, Tom Bates, geograf din expediția Wosley-Ford care se găsea de o lună și jumătate în golful Barcklay, contempla prin lunetă nesfîrșitele întinderi de zăpadă.

– Ei bine, profesore?, spuse Sir John, privindu-l cu entuziasm total nebritanic pe profesorul Hawkins.

– Chiar așa, profesore..., zise colonelul Trevor Unable-Mullian, frecîndu-și încîntat mîinile înmănușate. Un binoclu gigant i se bălăngănea peste gulerul de blană argintie. Colonelul era un țintaș remarcabil și isprăvile sale în compania unei rasate carabine Winchester făcuseră vîlvă la Club.

– Monsieur..., se alătură corului Gilbert Beauchamps, cu obrajii goliți de culoare și un rictus ciudat întipărit pe figură. În ultimele zile, inexplicabil, fusese cuprins de grețuri și ameteli puternice care necesitaseră un zdravăn tratament cu chinină. Abia se întremase și se afla la a treia vizită pe dunetă îngăduită de doctorul Thompson.

– Domnilor..., în ochii profesorului Hawkins se citea importanța copleșitoare a momentului, necunoscutul ne așteaptă! *Acolo*, arătă cu un gest energic crestele încremenite de gheață sticlind tăios în soarele molcom al verii arctice.

Singurul care nu le împărtășea entuziasmul era Tom Bates. Expediția Wosley-Ford rămăsese fără echipament în golful Barcklay de șase săptămîni. O furtună îngrozitoare, asemeni celei de la Kuakoomatekupa din patru februarie, bîntuise marea Barents în dreptul paralelei 76, avariind grav vaporul companiei „West" și făcînd literalmente țăndări toate instalațiile expediției, depozitate în cală. Afacerea îl costase deja 6000 de dolari în aur pe inginerul Gordon Wosley. Plus încă trei săptămîni de așteptare începînd cu șase aprilie. De aceea Bates, deloc cu inima ușoară, decisese să se alăture expediției conduse de celebrul profesor Hawkins.

Treizeci de mateloți zdraveni încărcaseră muntele de lăzi gigantice în cele patru șalupe ale goeletei „Eagle". Marinarii se arătaseră atît de pricepuți încît pînă și Jack Dundee, îngrijorat la culme de soarta capsulelor sale din sticlă Topsen, răsufla liniștit. *Nordul îi aștepta!*

Jurnalul S.F.

2. FRAGMENTE DIN RAPORTUL EXPLORATORULUI THOMAS DUDLEY SCOTT, ADRESAT ACADEMIEI. O CHESTIUNE DE ȘTIINȚĂ.

„Așadar, iată motivele pentru care fragmentele osoase prezentate anterior dovedesc fără de dubiu existența Ființelor Albe. Onorabilul Sir Fred Musgrave, care, binevoind să mă însoțească în expediția mea, a avut posibilitatea să facă un studiu antropometric serios în această privință, consideră că ființele al căror sistem osos l-am descoperit în zona Phooh-Mte-un cîntăresc între 60-70 de pfunzi, posedă două mîini, două picioare cu mobilitate ieșită din comun, avînd, probabil, cîte șase degete fiecare și fiind permanent afectate de *Viccianus Anteneporofilia* ori un alt asemenea parazit. După toate probabilitățile nu ating treizeci de ani."

„Nu am putut captura nici un exemplar în viață. Expediția noastră a avut opt asemenea întîlniri în zona Canalelor. Matelotul John Oxome și-a pierdut viața conducînd o echipă de cercetare în interiorul Canalului de Sud-Vest, ceea ce ne-a făcut să renunțăm la încercarea de a studia teritoriul Canalelor. Ființele albe pot fi îngrozitor de periculoase cînd sînt atacate."

„Sînt convins că pot supraviețui fără oxigen."

„Eschimoșii povestesc nenumărate întîmplări stranii, dar în ținuturile acestea basmele sînt îndrăgite ca nicăieri altundeva în lume."

Raportul exploratorului englez Thomas Dudley Scott ca și dispariția sa tragică în străfundurile Groenlandei au stîrnit vîlvă în lumea științifică a anilor 18... Nenumărate expediții, printre care faimoasele Humberg, Davitchen-van Oostadt și Wosley-Ford, și-au propus capturarea Ființelor Albe și explorarea temeinică a teritoriului Canalelor de Zăpadă. Lordul John, entuziast, generos și extrem de bogat, își oferise grabnic serviciile nu mai puțin celebrului și entuziastului profesor Hawkins. ***„Modesta mea avere n-ar putea nicicînd sluji unei mai nobile meniri decît rezolvarea unei atari chestii de știință"***, spusese el într-o seară memorabilă, la Club. Toți ceilalți domni, prezenți ca din întîmplare în fumoar, aplaudaseră călduros.

3. JURNALUL LUI TOM BATES. UUTTH-AALL. APARIȚIA NEDORITĂ A NEAMȚULUI.

7 aprilie, dimineața. Profesorul Hawkins și lordul John au discutat îndelung cu inginerul Gordon Wosley, încercînd să-l convingă să ni se alăture. Dar yankeul ăsta roșcovan care m-a tot dus cu zăhărelul de la Philadelphia și pînă aici a devenit încăpățînat la culme. Pretinde că vremea n-ar fi suficient de stabilă pentru a atinge teritoriul Canalelor și că, oricum, ei preferă să-și aștepte echipamentul. Care, însă, nu va sosi mai devreme de șaptesprezece zile, iar aceasta doar dacă năzuroșii căpitani ai companiei „West" nu se vor lăcomi la escale. Deja am pierdut 2000 de dolari în aur. Să sperăm că banca Jefferson va putea să-mi susțină plățile săptămînale!

7 aprilie, la prînz. Avem patruzeci de sănii și colonelul Trevor Unable-Mullian s-a tocmit cu douăzeci și cinci de însoțitori. Pare a avea o mare dexteritate în relațiile cu oamenii și eschimoșii au și căpătat încredere în el. Oricum, la cît îl costă pe lordul John întreg corpul expediționar, zău că nu au nimic de pierdut! (...) Am avut ocazia să văd lăzile. Sau, mai bine zis, cuștile. Sînt din oțel superior căptușite pe dinăuntru cu un material albicios, oarecum asemănător cu tifonul, doar că uluitor de aspru la pipăit. Colonelul Trevor mi-a mărturisit - strașnic bărbat vînătorul acesta! - că asistă la hăituiala vieții lui. Și-a luat nu mai puțin de cinci carabine Winchester!

7 aprilie, seara. Mîine pornim dis-de-dimineață așa că mi-am revizuit proviziile și am încărcat totul în sanie. Am luat, pentru siguranță, trei busole, o pilă Bunsen, un felinar din sticlă Maxwell, două termometre, unul Farenheit, celălalt Celsius, amnaruri, șapte galoane de petrol, o sută cincizeci de cartușe, bine-nțeles împreună cu Coltul argintiu de 7,65 dat de Mamie,

chinină, alcool, tinctură de iod, sare, douăsprezece galoane de apă, ace, cuie, frînghii cu împletitură dublă; Johnny, n-am uitat, scumpule, fotografiile tale şi ale mamei, sper din tot sufletul ca poşta să sosească la timp în Baltimore. Plecăm! Mîine dimineaţă vom porni în marea călătorie spre Nord! Dumnezeu să fie cu noi!

6 aprilie, la prînz. Scurt popas într-un sat eschimos. Localnicii îl numesc Uutth-aall, ceea ce ar însemna, desluşesc din explicaţiile poticnite ale ghidului Oor, Patul Alb. Sînt -17°C, adică plină vară arctică. Oamenii din expediţie sînt gălăgioşi, probabil că marea majoritate a însoţitorilor au tras cîte o duşcă pe ascuns şi l-am observat de cîteva ori pe Jack Dundee, chimistul atît de grijuliu cu retortele sale misterioase, mustrîndu-i fără succes. Eschimoşii par foarte bucuroşi de prezenţa noastră, sînt mai mult decît obişnuiţi cu zgomotoasele expediţii ale lumii civilizate. Taik-aab-tssour, pămîntul-de-după-ninsori. Au cu toţii figuri puternic mongoloide, dinţii negricioşi şi nări minuscule. Par spîni. Femeile sînt, îndeobşte, mici de statură, graţioase, dar au maxilare puternice şi frunţi înguste. N-am reuşit pînă acum să înţeleg cum se preţuieşte frumuseţea pe aici, dar fiinţele acestea se dovedesc atît de subjugate de măreţia zăpezii încît sigur trebuie să o fi cunoscut. În igluuri miroase îngrozitor a seu şi piele de ren netăbăcită. În curînd vom mirosi cu toţii mai abitir decît localnicii. Feţele noastre sînt unse cu seu spre a putea să înfrunte gerul năprasnic al Groenlandei. (...) Un călător german s-a alăturat expediţiei noastre. Se numeşte Hermann Stuwehr şi este originar din Hamburg. Ne-a povestit ceva despre o neînţelegere cu şeful expediţiei Davitchen-van Oostadt, drept pentru care ar fi preferat să atingă teritoriul Canalelor în compania noastră. „Sau măcar a expediţiei Wosley-Ford, ultima dintre cele mai importante" a mai adăugat circumspect pentru a-l flata pe lordul John. Nu-mi place deloc individul. Dar nu pot protesta în nici un fel (de ce nu l-aş fi luat şi eu, atunci, pe bunul meu amic Gustavsson, silit să mai aştepte aproape trei săptămîni beţia de zăpadă a Nordului?!), căci profesorul Hawkins, amintindu-şi cu satisfacţie de tinereţea-i muncheneză, l-a şi acceptat în corpul expediţionar. Nu ştiu ce s-a petrecut între Hermann Stuwehr şi Klaus Davitchen, dar mie unul nemţii de teapa lor nu mi-au inspirat niciodată încredere! Exceptînd acest neplăcut autoinvitat, lucrurile decurg cum nu se poate mai bine. Am mîncat urkl, un soi de tocăniţă cu miros de peşte şi o incredibilă culoare gălbuie. Iniţial am gustat prudent, pentru a nu ofensa gazdele care şi-au dat osteneala să pregătească un adevărat festin cu specialităţi tradiţional eschimose, dar ceva mai delicios nu cred să fi mîncat de multă vreme. Drept care am înghiţit cu poftă un kutr (ulcior) întreg spre satisfacţia vizibilă a tuturor femeilor, care mi-au zîmbit larg, stînjenindu-mă cu cenuşiul neplăcut la vedere al dinţilor lor mărunţi.

6 aprilie, seara. Bivuacul a fost instalat acum două ceasuri. La scurt timp după plecarea din Uutth-aall mi s-a rupt un tălpic de la sanie. Hermann Stuwehr (intuind probabil proasta mea părere la adresa lui) şi-a dat osteneala (şi trebuie să-i recunosc deschis măiestria!) de a repara vehiculul ce a cedat, fără îndoială, sub apăsarea nemiloasă a pfunzilor întregi de echipament. Alte şase sănii au păţit accidente asemănătoare. Un însoţitor s-a rănit destul de serios la braţul drept şi participarea sa la expediţie mai stă încă sub semnul întrebării. Deja Nordul îşi arată colţii!

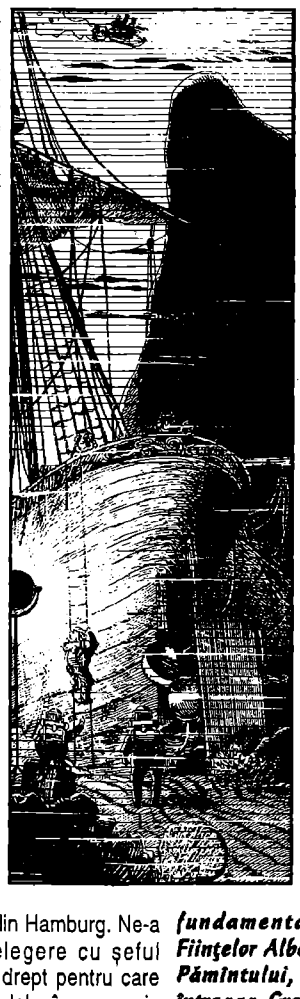

Profesorul Hawkins ne-a avertizat în legătură cu Fiinţele Albe, deşi nu vom intra decît peste aproximativ trei zile în teritoriul Lor. E bine să fim prudenţi, chiar dacă impunătorul Trevor Unable-Mullian declară ritos că numărul mare al membrilor corpului expediţionar şi armamentul nostru extrem de puternic (aici face un semn sugestiv, întotdeauna, către mînerele-i carabine Winchester!) vor ţine la distanţă orice intruşi. Lordul John îl tot tachinează, cu jovialitate, replicîndu-i că Fiinţele Albe nu-s chiar simpli musafiri nepoftiţi de-ai zăpezii şi că s-ar putea să nu le nimerească în caz de atac inopinat! Desigur, de fiecare dată cînd aude aşa ceva, bravul colonel Trevor Unable-Mullian dă în clocot. (...)

În mijlocul împărăţiei de zăpadă mă delectez cu o ceaşcă de ceai fierbinte, ca la Baltimore. Tu, fiule, Johnny, trebuie că dormi demult la ceasul acesta trecut în noapte. Vise plăcute!

4. ALTE FRAGMENTE DIN RAPORTUL EXPLORATORULUI THOMAS DUDLEY SCOTT, ADRESAT ACADEMIEI. CE SÎNT CANALELE. JURNALUL MEDICULUI THOMPSON. UN AMĂNUNT SCĂPAT ATENŢIEI LUI WESLEY B. SNIPES DIN CAROLINA DE SUD.

„Una dintre credinţele fundamentale ale băştinaşilor în privinţa Fiinţelor Albe este că acestea ar locui în Fundul Pămîntului, Awk-tutb şi că ar putea împînzi întreaga Groenlandă dacă ar ieşi, cu toate, la iveală. Ulph-ijjt Oatl, formele-stranii-ale-gheţii, întîlnite la tot pasul în drumul nostru, se prefac uneori în Fiinţe Albe, care ucid tot ce le iese în cale."

„Se pare că Fiinţele Albe pot fugi cu viteze inimaginabile şi că tunetele le însoţesc la primejdie (voar-int). Nimeni nu are curajul să pătrundă în Canale după ora cinci după-amiaza. Curios, în teritoriul Woort, ora cinci este numită Ora Zgomotului Umblător, Aav-wujr-tooh. Ghidul Paw, o persoană plină de abnegaţie şi loialitate, consideră că Fiinţele Albe nu ar fi în realitate de culoarea zăpezii pure decît atunci cînd se ascund. Dar nu cunoaşte pe cineva care să fi supravieţuit unei asemenea viziuni."

„Canalele sînt tunele aproape circulare în secţiune, care coboară prin pereţii de gheaţă. Deşi nu există surse de luminaţie interioară, semiobscuritatea care domneşte în ele îţi permite să te orientezi. Oxigenul este, în permanenţă, prezent în cantităţi suficiente respiraţiei normale. Sistînd operaţiunile de explorare a Canalelor după moartea tragică a tînărului John Oxome, nu posed decît prea puţine date referitoare la chestiunea respectivă (vs. cap. 32). Băştinaşii afirmă că reţeaua de Canale ar coborî la infinit în pămînt, însă niciunul nu s-a încumetat vreodată să le cerceteze îndeaproape drumul. Cum ar spune Paw, niciunul dintre cei vii."

9 aprilie, la prînz, jurnalul doctorului Thompson. Ceva nu este în regulă cu domnul Beauchamps. Am crezut că a răspuns pozitiv la tratamentul cu chinină deoarece, în ajunul sosirii la Barcklay, s-a arătat oarecum întremat. Dar, de o zi şi jumătate, vechile ameţeli i-au revenit, tot mai puternice. Nu-mi pot explica în niciun fel ce se întîmplă! Pe gît, lîngă carotidă, i-am descoperit două pete minuscule, vişinii şi de formă triunghiulară. Ca o muşcătură. Însă ce l-ar fi putut muşca acolo? El mă asigură că nu-şi aminteşte să fi simţit ceva. I-am administrat, de îndată, două injecţii cu ser, mai mult spre a avea conştiinţa împăcată, căci nici n-a vrut să audă de eventualitatea unei renunţări la expediţie. Lordul John şi profesorul Hawkins, în ciuda sfatului meu, i-au încuviinţat rămînerea. Domnul să-i aibă în pază!

9 aprilie, seara, jurnalul doctorului Thompson. Ne găsim în Kooth-turr-ijjs (Ursul de Zăpadă Albastră). Mîine, pe la prînz (colonelul Trevor afirmă că poimîine pe la prînz, dar, în tabără, opiniile sînt veşnic împărţite) vom intra în teritoriul Fiinţelor Albe şi domnul Beauchamps tot mai refuză să se întoarcă la Barcklay. Cu orice chip, cu orice preţ, îmi spune, vrea să atingă Nordul. Să zărească Fiinţele. Ar trebui să-l las să se descurce singur, fiindcă m-a ameninţat în nenumărate rînduri cu bătaia, ba chiar a şi încercat să mă lovească în bivuacul de noaptea trecută, doar ameţeala sa, vădit tot mai puternică, m-a scăpat cu nasul întreg; nu pot însă părăsi un bolnav! Orice ar fi, căci petele triunghiulare de pe gît s-au mărit şi prin ele a început să mustească sînge, împotriva tuturor eforturilor mele.

tot 9 aprilie, seara, jurnalul doctorului Thompson. Am fost martorul unei fapte reprobabile, despre ale cărei implicaţii refuz să mă întreb, într-atîl de copleşitoare îmi apar! Pe cînd mă întorceam de la profesorul Hawkins l-am surprins pe Hermann Stuwehr (singura persoană din toată expediţia care mi-a părut pînă acum teribil de plictisitoare şi taciturnă) dosind un obiect în sania veşnic-afumatului Wesley B. Snipes din Carolina de Sud. Bine că nu m-a observat la rîndul său, căci nu ştiu cum ar fi reacţionat! Aceasta pentru că, la scurt timp după ce s-a volatizat în noaptea cenuşie, din sania americanului a început să picure un lichid dubios şi eu, apropiindu-mă, m-am gîndit, inexplicabil cum mi-a putut trece prin cap, că era vorba despre... dar, parcă *(aici manuscrisul se întrerupe)*

5. DISPARIŢIA. O ÎNSEMNARE A LUI JACK DUNDEE. CE ATÎRNA DE CINGĂTOAREA NEAMŢULUI. JURNALUL LUI TOM BATES. TRIBUL FEMEILOR.

15 aprilie, seara, jurnalul lui Tom Bates. Năucitoare sînt, întotdeauna, loviturile Destinului! Îl căutăm de şase zile pe doctorul Thompson. Profesorul Hawkins, cu care a vorbit în seara zilei de 9, afirmă că doctorul nu era deloc în apele lui şi că se tot plîngea de refuzul lui Gilbert Beauchamps de a se reîntoarce la Barcklay. „Poate că a pornit-o spre teritoriul Canalelor de unul singur, să netezească sosirea lui Gilbert", îmi mai spune profesorul, privindu-mă cumva răuvoitor şi cu atenţie în ochi. Ciudat, corneele îi sînt îngrozitor de roşii şi pe buzele subţiri ca două ape de cuţit i s-a aşternut un zîmbet tîmp. Crud?! Mă nedumereşte teribil profesorul Hawkins în ultimul timp. Oboseala să fie de vină? Doar oboseala? Nici cu lordul John nu se

mai poate discuta omeneşte, la orice tertip aş recurge. Zace în bivuac de zile întregi, somnolînd permanent. Acum cîteva ore, prefăcîndu-mă că mă împiedic de un maldăr de frînghii prost amplasate, am reuşit să mă apropii de patul improvizat din care geme încetişor. Fruntea îi era îmbrobonată de o sudoare nesănătoasă şi, cînd şi-a mişcat capul, bolborosind ceva absolut neinteligibil, am observat că avea un semn urît la gît, în dreptul carotidei. De atunci, accesul la lordul John mi-a fost cu desăvîrşire interzis. Cred că din ordinul profesorului Hawkins. Ce se arată din ce în ce mai orb la nedumeririle în care ne zbatem. Eu şi mulţi alţii! Tot ce contează pentru el acum este Nordul invizibil, teritoriul Fiinţelor Albe; cu restul întîmplă-se orice! Cele şase zile de căutare cred că şi le-a rupt din suflet, dacă va mai fi avînd aşa ceva. De-aceea mă zbat să aflu în vreun fel ce se petrece în bivuac, doar drumul înapoi la Barcklay şi-a pierdut toate căile-i lesnicioase rînd pe rînd. Pe Gilbert Beauchamps deja îl transportă cu sania. Pare în agonie! Ah, de-aş putea să-l conving să se întoarcă din drum, de-aş putea!

tot 15 aprilie, seara. Împreună cu colonelul Trevor Unable-Mullian, la fel de vesel, entuziast, charismatic şi nepăsător ca în prima zi, i-am trimis prin Wjjt, ghidul lui Gilbert, o scrisoare inginerul Wosley. Să încerce să afle ceva, zadarnică încercare! - despre doctorul Thompson. Poate că nu a păţit nimic rău! Domnul să-l aibe în pază pe sărmanul medic! Colonelul Trevor a dovedit cu prisosinţă că e un maniac al puştilor de vînătoare. Şi cînd mă gîndesc că individului acestuia pompos, care-şi curăţă continuu cele cinci blestemate carabine Winchester, aproape că-i invidiasem degajarea şi priceperea cu care-i muştruluia pe eschimoşi!

Însemnarea lui Jack Dundee în jurnalul personal, 15 aprilie, noaptea. Abia de curînd am priceput cine ar fi putut dosi piciorul ciopîrţit al nefericitei eschimose strangulate în Kooth-turr-ijjs (şi pe care bieţii băştinaşi o mai caută încă, precum noi pe doctorul Thompson, ucis probabil de una şi aceeaşi persoană!) în sania onorabilului Wesley B. Snipes din Carolina de Sud. Şi cred că ştiu cine îl tot muşcă noaptea de gît pe nenorocitul de Beauchamps! De aceea scriu, cu Coltul zdravăn, de 7,65, în mîna stîngă. Sper că Wjjt va ajunge viu şi nevătămat în golful Barcklay şi mă rog lui Dumnezeu ca şi cealaltă scrisoare să ajungă. Poate că mă vor salva la timp. Poate! El încă nu ştie să zboare, nu s-a deprins cu aripile. Cîţi să fie contaminaţi?! Doamne, şi cîte victime aşteaptă la rînd să-i cadă în gheare! Profesorul să fie şi el?!

16, aprilie, dimineaţa, jurnalul lui Tom Bates. Adio, doctore Thompson! Oriunde te-ai afla. Am trăit o noapte a miracolelor! Lordul John s-a însănătoşit inexplicabil, fie-mi iertat!, nu doresc răul nimănui şi cu atît mai puţin pe al său, mi-a strîns atît de puternic mîna la micul dejun încît aproape că am răcnit de durere; ochii îi sînt strălucitori, buzele roşii ca jăraticul, pare atît de viguros, de proaspăt şi de plin de energie, încît dacă nu ar fi existat însemnările precedente din jurnal, aş putea să jur că tot ce s-a întîmplat cu el a fost numai un nelămurit vis urît. Bine însă că şi-a revenit! Pînă şi Beauchamps se arată capabil să suporte rigorile ultimei părţi a călătoriei. Se cunoaşte că oamenii aceştia cred din tot sufletul în ceea ce şi-au propus să realizeze. Aproape de necrezut cît de repede s-a întîmplat, dar cel puţin lucrurile s-au întors la normal! Încep să mă încred iarăşi în sărăcăcioasa-mi stea norocoasă?! Ce-ar trebui să fac altceva ca să pot zări Fiinţele Albe? Neasemuitele fiinţe albe. (...) Trist este că Jack Dundee nu se mai alătură grupului gata pregătit de plecare, hotărîndu-se, cred că în ultimul moment, să rămînă în bivuac pînă la sosirea expediţiei Wosley-Ford. Oricît de dureroasă ar fi dispariţia doctorului Thompson, el ar fi vrut să participe la capturarea Fiinţelor, astfel că Jack greşeşte amînîndu-şi incursiunea în interiorul Canalelor. Gloria va fi doar a noastră, sau nu înţelege?! Dacă acesta este motivul pentru care a renunţat să ne întovărăşească!

tot 16 aprilie, dimineaţa. Sîntem în Wahaai-uuj, ultima aşezare înaintea tărîmului Fiinţelor Albe. Nici urmă de bunul doctor, bine-nţeles. Sînt convins că Hemann Stuwehr a furat piese din echipamentul doctorului (rămas în grija lui Jack Dundee, în bivuac), deşi nu sînt încă atît de sigur că pot dovedi acestea lordului John. Pe „Eagle", doctorul Thompson îmi arătase un minuscul pumnal oriental, lucrat fin în aur şi argint, pe care tocmai l-am zărit la cingătoarea neamţului. Dar îl urmăresc îndeaproape şi individul nu-mi va scăpa, cu siguranţă, din gheare!

17 aprilie, la prînz. Ne găsim în plin teritoriu Woort. Ghidul Oor îmi spune că vom întîlni curînd Tribul Femeilor şi rînjeşte prosteşte. Cu gura pînă la urechi, dezvelindu-şi de-a valma toţi dinţii înnegriţi care-mi întorc stomacul pe dos. Nu-i dau atenţie, furat de măreţia peisajului. Ulph-ijjt-Oatl. Formele-stranii-ale-gheţii, nemişcate zidiri, cumva translucide, par să ne înconjoare. Natura a devenit o arhitectură de oraş nesfîrşit în cîmpia ticsită cu forme de neînţeles. Şi, lucrul mai presus de oricare dumerire este că formele-stranii-ale-gheţii capătă uluitoare culori în bătaia soarelui incert al verii arctice: roşu, violet, verde, galben, albastru şi iar roşu, violet, verde... Ulph-ijjt - Oatl. Forme albe ascunzîndu-şi culoarea! Şi, fără să pricep de ce şi cum, m-am gîndit la raportul lui Thomas Dudley Scott: „Ghidul Paw (...) consideră că Fiinţele Albe nu ar fi de culoarea zăpezii pure decît atunci cînd se ascund." Formele-stranii-ale-gheţii. Bizar!

17 aprilie, seara. Am ajuns la Mbgurh-vtji, primul dintre sălaşurile Tribului Femeilor. Un cătun unde nu există bărbaţi. Femeile se aseamănă cu toate celelalte eschimose întîlnite în drumul nostru, sînt mici de statură, graţioase, dar au maxilare proeminente şi frunţi înguste. Ochii le sînt la fel de negri ca tăciunii, iar buzele aproape vişinii. Colonelul Trevor Unable-Mullian face o glumă scabroasă arătîndu-ne, de jur împrejur, statuetele. Gesturile cu care ne atrage atenţia sînt atît de stînjenitoare şi explicite, încît este foarte probabil ca şi femeile să fi înţeles sensul mirării lui ipocrite. Căci cătunul este ticsit (în fiecare iglu poţi zări zeci de asemenea obiecte!) cu statuete cioplite măiestrit din lemn. Cum au fost construite şi, mai ales, de unde atîta esenţă lemnoasă?! Oricum, femeile se arată extraordinar de mîndre de bizarele opere de artă; înfăţişînd corpuri despuiate de bărbaţi. Şi, ciudat!, unii dintre ei nu aveau deloc trăsături mongoloide.

6. POARTA

Nu vă voi spune cum s-a întîmplat, căci altfel unii dintre voi se vor simţi avertizaţi, iar ceilalţi nu vor crede. Cert este faptul că femeile nenumărate din Primul Lăcaş ne invitaseră pe toţi, lordul John, colonelul Trevor Unable-Mullian, profesorul Hawkins, asistentul Gilbert Beauchamps, pungaşul Hermann Stuwehr, exploratorii Wesley B. Snipes şi Tom Bates, alături de cei douăzeci şi cinci de însoţitori şi cei şapte ghizi rămaşi în expediţie, în igluurile lor şi ne hrăniseră şi îmbiaseră pe-ndelete cu mîncărurile şi băuturile lor fermecate. Diavolească mistificare! Cumva, deveniseră frumoase şi cumva erau neasemuit de tinere. În igluul în care intrasem ignorînd restul semnelor, mă cutremuram văzînd cum figurinele din lemn rînjeau sinistru spre mine şi mă rugasem umil să nu-mi fie dat Pocalul de Neîndurat al Veşniciei, iarăşi şi iarăşi, fără cruţare, în timp ce femeia străină de lîngă trupul meu, stîrnită la miere, deodată strălucitoare, vînjoasă, mirosind a flori de cais şi fremătînd toată de o pornire de necurmat, dăduse să mă sărute pe gît. În dreptul carotidei, asemeni pungaşului de Hermann Stuwehr. Dar ochii mei luceau altfel, în clipa respectivă, decît ochii tuturor ceilalţi, ademeniţii. Şi ea ştiuse îndată cine sînt şi ce căutam acolo, se făcuse mică, graţioasă şi cuminte, eschimosă înspăimîntată. Un fulger ţîşni, undeva, departe dinspre Ulph-ijjt - Oatl, formele-stranii-ale-gheţii întunecate. Dar era femeie aşa că mă întrebase în limba lătrată a Groenlandei:

– Tu eşti... Fiinţa Albă?

– Oricare dintre voi este... Fiinţa Albă.

Fiinţa Ascunsă peste care noaptea curgea în stropi de neţărmurire. Lipsită de stele. Şi la fel de cenuşie ca gheaţa sticlind.

În dimineaţa ce a urmat în trupurile vlăguite, femeile îmi arătaseră, cu un zîmbet supus şi recunoscător fluturîndu-le peste dinţii înnegriţi care mă stînjeniseră cîndva, statuile tuturor bărbaţilor: Sir John, Trevor Unable-Mullian, profesorul Hawkins, Gilbert Beauchamps, Hermann Stuwehr (cu colţii minusculi scăpăraţi peste buze şi cu aripile, sic!, transformate-n foiţe fragile de lemn pe cînd încercase disperat să zboare), Wesley B. Snipes. Şi ceilalţi. Încremeniţi pe vecie în pădurea cioplită meticulos din toate igluurile. Poarta către lumea de lemn ce erau, sărmanii nepricepuţi, se mulţumea de astă dată să privească îngăduitor femeile. Şi să surîdă blajin. Apoi să păşească-n Înalt. Printre Îngerii Blînzi.

Peste un secol aproape, americanii excentrici se vor da în vînt după statuetele cioplite. Pe întinderea de gheaţă a Groenlandei. În stepele ucigătoare ale Asiei. În Africa, Polinezia. Pretutindeni.

În nordul sufletului meu.

Special H. COANDĂ

Viorel PÎRLIGRAS

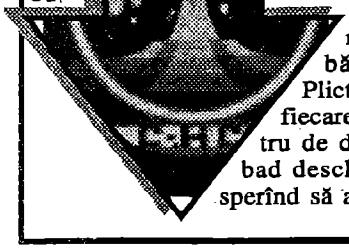

Cealaltă față a drumului

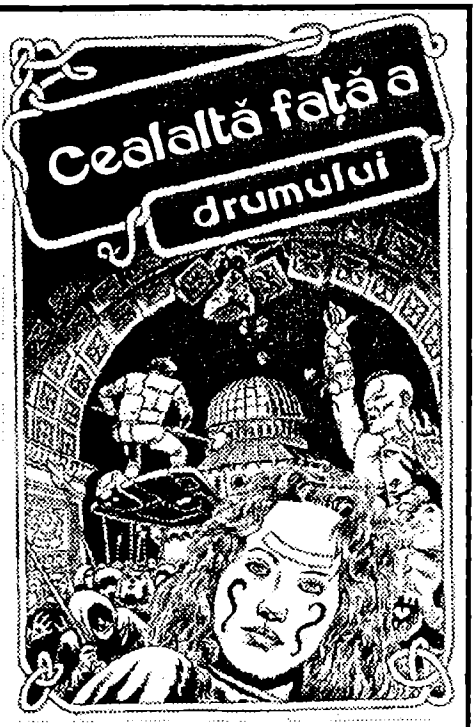

Sindbad își conduce liniștit mașina pe șoseaua 64. În colțul gurii îi fumegă discret o țigară și degetele bat ușor un ritm sincopat pe volanul comod. Șoseaua 64 este o șosea veche, reparată însă din cînd în cînd de compania de drumuri și poduri. De aceea Sindbad înjură mocnit cînd asfaltul vechi se coboară în fața stratului nou și proaspăt de bitum, făcînd mașina să tresară cu toată suspensia „de excepție" - așa cum spunea vînzătorul de rable care i-o băgase pe gît. Plictiseala înghite fiecare nou kilometru de drum și Sindbad deschide radioul, sperînd să alunge uruitul monoton și exasperant al motorului. Difuzorul rage ceva nedeslușit, fluieră și debitează paraziți, încît Sindbad preferă să-l reducă la tăcere printr-o lovitură scurtă de palmă. Fredonează chiar el o melodie, încearcă să privească în zare, căutînd însemnele orașului care îl așteaptă de atîtea ore de parcurs itinerant. Se uită la ceas, pufnește nervos și blastămă tinicheaua care trebuia de mult timp să-l treacă de capătul șoselei 64, să-l introducă în orașul de destinație. Poposește apoi cu privirea pe kilometrii de asfalt și se simte foarte apropiat de constructorii drumului, și-i imaginează pierzînd ore, zile, luni, ani, construind și construind panglica șerpuitoare ce se pierde de o parte și de alta a orizontului. Simte deodată mult mai clară noțiunea abstractă de „drum" și începe să dezvolte gîndul care îi dă tîrcoale. Trece peste aceea de finalitate a drumului, încercînd să-l considere ca pe un semn, o reprezentare matematică a creierului uman. Preocuparea îl amuză pe Sindbad și continuă să fabuleze în așteptarea ivirii la orizont a orașului. Ideea de „drum" nu-i mai

Special H. COANDĂ

Pompilian TOFILESCU

HALOS

Întîmplările acestei povești, al cărei umil și norocos martor am fost, s-au petrecut pe o planetă îndepărtată, pe care tu dragă cititorule o știi poate din călătoriile ce le-ai întreprins cu trupul sau cu gîndul și într-un timp față de care acum ești ori mai tînăr ori mai bătrîn, ori nenăscut, ori mort, ori, de ce nu?, contemporan.

Este posibil, iarăși, să le recunoști. Ori să le fi trăit. Să fi cunoscut persoanele despre care voi vorbi. Să mă fi cunoscut chiar pe mine, cum spuneam mai sus, martorul credincios și umil, norocos și neînșelător, și asta nu va face decît să întărească faptul că tot ce voi povesti în continuare este adevărat, așa cum el a vrut să mi se releve, al cărui sclav m-am străduit a fi întotdeauna și voi încerca a fi pînă la sfîrșitul, hotărît de Creator, al vieții mele.

Îi voi zice acelei planete Prima. Și soarelui acelei planete îl voi zice Soare. Cuvintele acestea au prea puțină importanță, deoarece fiecare va recunoaște în el însuși numele adevărat, simțit de fiecare, al acelei planete și al acelui soare.

Mă aflam acolo, într-una din peregrinările mele în spațiu și timp, mînat de instinct și de dorința de a cunoaște. Firea de artist, pe care îmi place să cred că o am, acea curiozitate de nestins, acea capacitate de a simți altfel decît ceilalți oameni, de a mă bucura la clipirea unei stele, de a trăi suferința arderii unui meteorit și dragostea față de toți semenii mei gînditori, indiferent de înfățișare - piatră, ocean, iarbă, pasăre, om sau unicorn - toate acestea mînîndu-mă mereu pînă acum în toate colțurile spațiului și timpului cunoscut, în toate colțurile raționalului, imaginației și subconștientului și dincolo de marginile acestora, călătorii pe care le-am povestit, le-am încrustat în Memorie, pentru a justifica astfel existența: a mea, a spațiului și timpului, a raționalului, a imaginației și subconștientului.

Prima persoană pe care am cunoscut-o pe această planetă, scenă pe care s-au jucat actele prezentei cronici, așa cum au fost ele hotărîte de soartă, de mine și de ele însele - a fost Halos, un batracian deosebit de curtenitor, care m-a întîmpinat la coborîrea mea din naveta spațială, pe platforma de pe muntele Onir. M-a impresionat atît de puternic, încă de la prima vedere, încît nici acum, la atît de multă vreme scursă de atunci, nu-mi vine să cred că nu mai este.

Iertare însă că anticipez. Amintirea lui este într-atît de puternică, încît cu greu reușesc să mă stăpînesc și să redactez această mărturie după toate regulile artei.

Halos era magnific. Spatele îl avea acoperit cu o piele subțire, mătăsoasă, de un alb imaculat, iar abdomenul de solzi verzui, strălucitori, cît podul palmei de mari, podul palmei unui om, bineînțeles, pentru că el se sprijinea cu hotărîre și eleganță pe trei perechi de labe cornoase, musculoase și terminate cu unghii bine ascuțite și vopsite în galben. Trunchiul și gîtul amphibiei, dacă se pot numi așa, erau neobișnuit de lungi, se înălțau aproape vertical pînă la înălțimea unui om și se terminau cu o țeastă alungită, împodobită în partea din față cu un chip surprinzător de uman. De la ceafă pînă în vîrful cozii curgea o coamă osoasă, crenelată, avînd agățat în vîrful fiecărei aripioare ce o compunea un inel de aur, gros ca pe deget.

— Bine-ai venit, Străine! Mă bucur să-ți văd chipul și să-ți simt răsuflarea. Te rog să guști și să te bucuri de ospitalitatea lui Halos, stăpînul muntelui Onir și al tuturor văilor ce-l înconjoară.

Halos îmi zîmbise cuceritor, manierele și cuvintele îi erau pe măsura înfățișării și nu m-aș fi mirat ca, rănindu-l în vreun fel la propriu, să văd curgînd din despicătura trupului său, un sînge clar, rece și albastru, precum cerul planetei mele natale în zilele senine de iarnă.

Castelul lui Halos se ridica în locul în care Bazinul Mamă, așa mi-a mărturisit că se numește uriașul lac, odihnind în vîrful muntelui Onir, la cîteva sute de pași de platforma pe care aterizasem - se revărsa într-o magnifică prăbușire de ape (căderea cea mai puternică ce ai putea să o imaginezi, dragă cititorule, fiind pe lîngă aceasta precum gînguritul unui prunc pe lîngă urletul de atac al unei haite de războinici), dînd naștere, în grozave și eterne chinuri, fluviului Gran. Castelul, pe de-a-ntregul din marmură - albă, roșie, neagră - și cristal, își avea rădăcina

pare traseul care leagă punctul de plecare de punctul de destinaţie, ci nevoia înţelegerii umane de a-şi reprezenta fundamentul călătoriei, adică starea de mişcare, de continuă mişcare, neimportînd direcţia. Ajunge din mutare în mutare la noţiunea de mişcare perpetuă, de mişcare ideală, ce defineşte călătorul în sine, şi, implicit, călătoria. Ori, gîndeşte în continuare Sindbad, drumul ar rămîne atunci pentru idealul călător nu distanţa dintre două puncte, ci suportul concret, şi el ideal, pentru activitatea amintită. Rezultă deci că nu putem vorbi de o călătorie în sine, nici măcar de un drum ce se întinde între două case, două străzi, două oraşe, două ţări, două continente, etc... Călătoria ideală, adevărata noţiune de călătorie, e posibilă numai atît timp cît există drumul ideal - drum care nu are nici punct de plecare, nici de sosire, drumul infinit, pe scurt. Sindbad priveşte pămîntul sterp şi gol - o mare brună ce se întinde cît vezi cu ochii de o parte şi de alta a drumului - şi se imaginează pentru o clipă în postura călătorului ideal. Zîmbeşte însă şi îşi alungă gîndul, căci ştie că nu va putea dobîndi niciodată acest statut cîtă vreme şoseaua 64 va înceta dintr-un moment în altul, făcînd loc oraşului tentacular - o altă noţiune interesantă de studiat. Îl intrigă finalitatea drumului şi îi pare atunci absurd să mai vorbească de drum, dar drumul există totuşi, şi atunci unde este caracterul ideal al lui? Negreşit, îşi spune, orice drum trebuie să posede în sine o latură ideală, să-i zicem o altă faţă, nevăzută pentru noi, cei care nu gîndim, nu bănuim şi nu acceptăm starea normală de fapt. Sindbad îşi spune că oamenii trăiesc în realitate pe faţa superficială a drumului, şi de aici dezvoltă ideea şi se miră cum nişte fiinţe gînditoare pot duce o viaţă superficială, pasul înţelegerii fiind pasul ce l-ar trece pe om în existenţa adevărată. Sindbad încearcă din nou radioul, care radio nu mai merge, înjură şi trage cu poftă din ţigară, în timp ce bate ritmul sincopat pe volan şi priveşte în zare aşteptînd să zărească oraşul care trebuia să se ivească de atîtea ore.

înfiptă în adîncul genunii, în care se afunda pînza tumultoasă de apă, sfîşia această pînză pînă sus şi se ridica apoi, cu aproape o sută de paşi, deasupra Bazinului Mamă. La nivelele scufundate în apă locuiau Halos, slujitorii şi prietenii lui, peşti şi tritoni, sirene şi daphnii uriaşe, moluşte bucătar şi crustacee, evantaie multicolore, gheme, panglici, tuburi ai împletiturii palpitînd vii în întinsele saloane ale palatului. Şi peste tot, nici o altă mobilă sau decoraţiune, decît mozaicuri multicolore din pietre preţioase - diamante şi perle, safire şi rubine, amarage, iaspis, iacint, sardonix şi halchedon -, decît coloane, sculpturi şi basoreliefuri, toate reprezentînd frumuseţi sau monstruozităţi fantastice ale adîncului, Atlaşi de granit cenuşiu, în carapace de broască ţestoasă, sprijinind tava cu lichid verzui, clipocind vesel pe lîngă bucăţelele de noroi uscat, bolţile castelului, lumea. Porţiunea de deasupra apei era rezervată oaspeţilor ca mine, fiinţe neputincioase de uscat şi de aer.

Te vei întreba, poate, cum de pot povesti aşa de amănunţit aceste frumuseţi. Îţi voi spune că toate au trecut prin faţa ochilor mei uimiţi, speriaţi şi fermecaţi totodată. Îţi dau dreptate să fii neîncrezător, dragă cititorule, căci neîncrezător am fost şi eu cînd, împreună cu Halos, am păşit pe treptele de marmură, m-am strecurat în unde şi am constatat că pot trăi în adîncuri la fel de bine ca şi pe uscat. Apa nu mă mai învineţea, nu îmi mai scotea ochii din orbite, nu îmi mai arunca limba afară, nu îmi mai sugea pieptul, sîngele, viaţa. Şi totul era adevărat, deoarece nu vei putea spune că tot ceea ce tu citeşti acum e o părere, că eu n-am scris niciodată acestea, ci poate doar le-am gîndit într-o clipită înainte de moarte, că peste trei zile voi fi aruncat deja putred, pe malul pustiu al unui fluviu, undeva pe o planetă oarecare a Universului.

Da, minunate zile am trăit în palatul fără pereche al lui Halos!

Un singur lucru avea gazda mea, care strica armonia paradisiacă şi fericirea liniştită a lumii pe care o îngrijea şi stăpînea. Ca orice batracian care se respectă, Halos respira atît sub apă cît şi în aer, cu o capacitate mai redusă însă în acest din urmă mediu. Iar pielea lui în contact prelungit cu aerul începea să emită vapori ai unor substanţe care te făceau să visezi, să-ţi imaginezi lumi şi să crezi că trăieşti în ele, să simţi o ameţeală plăcută şi să te bucuri, să vezi ceea ce nu există şi să ieşi din tine. Cunoşti şi tu, cititorule, aceste substanţe, nu?

Într-o zi i-am arătat lui Halos o statuetă de jad, adusă de pe planeta mea natală, nudul strălucitor al Zeiţei la care mă închin. Îi improvizasem un altar în cel mai de sus iatac al palatului lui Halos, era Zeiţa Soarelui şi trebuia să fie cît mai aproape de Soare, un altar unde zilnic îi aduceam jertfe şi ardeam smirnă, al cărei fum plăcut mirositor îi înconjura voluptuos pulpele şi coapsele şi mijlocul şi sînii, împerechind astfel credinţa mea cu divinitatea. Şi pot spune că, din ziua în care a văzut-o, Halos s-a îndrăgostit de ea. Ştiu, e absurd ca un prinţ batracian să se îndrăgostească de o statuetă de jad, dar primul a început să urce, din ce în ce mai des, greoi, pe cele trei perechi de labe cornoase, în turnul palatului, pentru a rămîne în extaz, ore în şir, în faţa Zeiţei. Mă punea să-i povestesc despre ea, mituri şi legende, uitase definitiv de lumea pe care o stăpînise pînă la venirea mea pe Prima. Rareori se rostogolea în apa de cleştar a Bazinului, pentru a-şi înmuia pielea uscată de razele Soarelui, pe a cărui personificare umană o iubea acum.

Într-una din prelungile noastre discuţii, mi-a mărturisit că felul în care el mi se arată era urmarea vrăjii. O scorpie îl transformase dintr-un prinţ neasemuit de frumos într-o lighioană scîrboasă pentru că îi refuzase iubirea. Şi că va putea reveni la condiţia lui de început, doar atunci cînd va iubi din nou şi va fi iubit, cînd o femeie-regină îl va săruta pe buze. Şi că femeia pe care o aşteptase o viaţă era aceea pe care eu o ţineam în iatacul cel mai de sus al palatului.

Atunci am realizat că Halos căzuse pradă aburilor plăcutei otrăvi pe care propriul corp îi emana. Iar la numai cîteva zile după aceasta, l-am găsit pe Halos căzut în faţa Zeiţei de Jad, cu minunata lui piele albă de pe spinare, chircită şi uscată ca o coajă de mesteacăn. Cel mai nobil batracian pe care-l cunoscusem vreodată murise asfixiat.

L-am rostogolit în genunea de ape ca să-şi regăsească strămoşii şi am pornit cu naveta să văd noi locuri ale planetei. Am găsit dealuri şi cîmpii, munţi şi oceane, oraşe şi oameni. Da, singurele fiinţe inteligente de pe Prima - acum, că Halos nu mai exista - erau oamenii. Ca mine, ca tine. Le-am povestit ce mi se întîmplase la sosirea pe planeta lor, dar nimeni nu auzise vreodată de muntele Onir, de fluviul Gran, de palatul de marmură şi cristal, de fostul meu prieten şi prea-primitoare gazdă.

Iniţial m-au crezut nebun, dar pentru că aveam mulţi bani şi multe arme, i-am convins pe o parte din savanţii lor să mă însoţească în regăsirea tărîmurilor de basm, pe care lor le descrisesem. Însă niciodată nu am reuşit să le regăsesc, cît au fost multe alte întîmplări minunate, frumuseţi mişcătoare şi oameni pe care i-am cunoscut, devenindu-mi mai apoi prieteni.

Şi chiar pe acestea din urmă aş fi vrut să le descriu deseori în cronica mea, mă iartă deci cititorule, că te-am plictisit cu aşa de lungă şi neinteresantă introducere, dar îţi eram dator să-ţi explic ce înseamnă acel cuvînt, pe care dintr-un capriciu de neînţeles al minţii mele l-am aşezat ca titlu al acestei poveşti.

Jurnalul S.F.

Avram DAVIDSON

WHITLISH

Cînd omul intră în prăvălioara pe care scria „Magazin de biciclete" - „F & O", Oscar îl întîmpină cu un inimos salut:

– Bună!

Apoi, pe măsură ce-l privea pe omul de vîrstă mijlocie, cu ochelari și haine de lucru, își încreți fruntea și începu să-și trosnească degetele groase.

– A, dar vă cunosc, zise timid. Domnul - mm - îmi stă pe limbă, fir-ar să fie!

Oscar era un individ pîntecos, cu păr portocaliu.

– Desigur, spuse omul.

Pe reverul hainei avea o emblemă cu un leu.

– Îți amintești? Mi-ai vîndut o bicicletă cu toate accesoriile pentru fetița mea. Am discutat despre bicicleta de curse de tip franțuzesc, cea roșie, la care lucra prietenul dumitale.

Oscar lovi vitrina cu mîna lui mare. Ridică capul și privi în tavan.

– Domnul Whatney!

Whatney zîmbi radios.

– Da, desigur! Cum aș fi putut să uit? Și apoi am trecut strada și am băut cîteva halbe. Ce mai faceți, domnule Whatney? Cred că bicicleta - era un model englezesc, nu-i așa? Mda. Sper că sînteți mulțumit de ea, sau ați venit s-o aduceți înapoi? Aud?

Domnul Whatney spuse că bicicleta era bună, foarte bună.

– Acum ești patron. Partenerul dumitale,...

Oscar privi în pămînt, își împinse buza de jos în afară și mormăi:

– Ați auzit? Ai? E-he! Acu' îs patron. Să tot fie trei luni.

Asociația se sfîrșise cu trei luni în urmă, dar se clătina cu mult înainte. Lui Ferd îi plăceau cărțile, discursurile bune și conversațiile la înalt nivel. Lui Oscar îi plăceau berea, popicele și femeile. Orice femeie. Oricînd.

Prăvălioara era așezată lîngă parc; era o afacere să închiriezi biciclete celor ce veneau „la iarbă-verde". Dacă o femeie avea doar atîția ani ca să poată fi numită „femeie" și nu atîția încît să se numească „babă", și era singură, Oscar o întreba:

– Cum vi se pare bicicleta? Bună?

– Da... cred că da.

Luînd o altă bicicletă, Oscar spunea:

– Bine. O să merg și eu puțintel alături de dumneavoastră, ca să mă conving. Vin imediat, Ferd!

Ferd dădea întotdeauna posomorît din cap. Știa că Oscar nu se va întoarce imediat. Mai tîrziu, Oscar spunea:

– Sper că ți-a mers destul de bine, ca și mie în parc!

– M-ai lăsat singur atîta timp, bombănea Ferd.

Și Oscar exploda:

– Las' că data viitoare pleci tu și mă lași pe mine aici, ca să vezi că nu mi-e ciudă dacă cineva se distrează un pic.

Dar el știa prea bine că Ferd - înalt și slab, cu ochii veșnic holbați de mirare - nu va pleca.

– Fă bine - spunea Oscar, bătîndu-se ușurel peste stern - și fii mai bărbat!

Ferd răspundea că e bărbat exact cît trebuie. Apoi arunca pe furiș o privire spre brațe; erau groase și acoperite de păr lung și negru, în timp ce antebrațele-i erau netede și albe. Se simțea ca la liceu, cînd rîdeau de el spunîndu-i „Ferdi pasăre". Știau că asta îl necăjește și nu le păsa. Cum e posibil - se întreba atunci, și nu știa nici acum, - ca unii oameni să rănească atît pe cineva care nu le-a făcut nici un rău? Cum e posibil?

Își făcea probleme și pentru altele. Tot timpul.

„Comuniștii" - își clătina capul deasupra gazdei. Oscar își dădu părerea despre ei, în două cuvinte. Sau, pedeapsa capitală.

– Oo, ce îngrozitor lucru, să execuți un om nevinovat, mumura Ferd.

Oscar îi răspunse că asta depinde de norocul individului. Apoi brusc:

– Dă cercu' ăla de fier!

Dar Ferd se îngrijora și de necazurile mărunte ale altora. Ca atunci, cînd a venit o pereche cu un tandem și un coșuleț pentru copil pe ea. N-au cumpărat nimic; femeia se hotărî să schimbe scutecele copilului și atunci unul din acele de siguranță se rupse.

– De ce nu se găsesc ace de siguranță? - se necăji femeia, scotocind peste tot. Niciodată nu găsești ace de siguranță cînd îți trebuie!

Ferd murmură aprobator și ieși să vadă dacă nu găsește unul, dar, deși era sigur că fuseseră cîteva în sertarul biroului, nu le putu găsi. Așa că au plecat cu unul din colțurile scutecului prins într-un nod caraghios.

La masă, Ferd spuse că-i părea tare rău din cauza acelor de siguranță. Oscar își înfipse dinții într-un sandviș, îl smuci, îl sfîșie, îl molfăi și-i dădu drumul pe gît. Lui Ferd îi plăcea să experimenteze paste pentru sandvișuri. Cea care-i plăcea cel mai mult era cu brînză topită, măsline, anșoa și avocado, amestecate cu puțină maioneză. Oscar avea veșnic același tip de sandviș, cu șuncă roz.

– Trebuie să fie greu cu un copil, îngăimă Ferd. Nu-l plimbi tot timpul, trebuie să-l și crești.

Oscar spuse:

– Îhî, da's magazine cu mărunțișuri în fiecare bloc și dacă nu știe să citească, po'a să-l recunoască măcar.

– Mărunțișuri? A, ca să cumpere ace de siguranță?

– Îhî, ace de siguranță.

– Dar... vezi... e adevărat... niciodată nu găsești ace de siguranță cînd îți trebuie.

Oscar își destupă berea, trase o dușcă și-și clăti gura.

– Aha! – Îi plină lumea de umerașe. Le arunci în fiecare lună și luna viitoare tot dulapu-i iar plin de ele. Să vezi ce vreau io să faci în timpu' tău liber. Să inventezi un aparat care să facă ace de siguranță din umerașe de haine.

Ferd dădu absent din cap.

– Dar în timpul meu liber lucrez la bicicleta de curse!

Era splendidă, suplă, joasă, rapidă, roșie și strălucitoare. Parcă zburai cu ea. Dar, deși era bună, Ferd știa că o poate face și mai bună. O arăta tuturor celor ce veneau, pînă se săturau de ea.

Natura era ultima sa pasiune, sau mai exact, cărțile despre natură. Într-o zi, cîțiva copii veneau alene dinspre parc, ducînd salamandre și broaște rîioase în borcane murdare. I le arătară mîndri lui Ferd. După asta, lucrul la bicicleta de curse încetini și Ferd își petrecea timpul liber citind cărți despre natură.

– Imitație - țipă către Oscar. E minunat!

Oscar ridică privirea, curios, de pe listele cu rezultatele de la popice.

– Am văzut-o aseară la televizor pe Edie Adams imitînd-o pe Marilyn Monroe. Ce tipă, dom'le, ce tipă!!

Ferd se enervă.

– Nu acest fel de imitație! Vorbeam de păianjeni și insecte care imită frunze sau rămurele, ca să nu fie mîncate de alte păsări sau insecte și păianjeni.

O undă de neîncredere trecu peste fața nu prea inteligentă a lui Oscar.

– Vrei să spui că-și schimbă forma? Îți bați joc de mine?

– Nu e adevărat! Uneori mimetismul este practicat în scopuri agresive. Ca la broasca țestoasă din Africa de Sud, care seamănă cu o stîncă și cînd peștele înoată spre ea, îl înhață. Sau păianjenul acela din Sumatra. Cînd stă pe spate pare un găinat de pasăre. Așa prinde fluturi.

*

Oscar rîse; un zgomot incredibil și dezgustător. Deveni absent deîndată ce-și aruncă iar ochii pe rezultatele de la popice. O mînă i se afundă în buzunar, ieși, se urcă alene pe sub cămașă, scărpină pieptul cu păr portocaliu, apoi începu să lovească ușurel pe șold.

A apărut cel de-al doilea roman semnat

Sebastian A. CORN:

AQUARIUS

3200 lei, 210 pag. Editura Olimp. Vom reveni în numărul viitor cu amănunte despre acest roman care ar fi trebuit să apară anul trecut şi a ajuns acum pe piaţă, fără ştirea autorului.

Săptămînalul LOCALUL şi cenaclul SFera organizează concursul de proză scurtă prin corespondenţă *SFera-supliment*. Prozele de maximum o pagină şi jumătate dactilo (se acceptă şi manuscris), nepublicate vor fi trimise pînă la data de 20 mai 1996, pe adresa: O.P. 6- C.P. 45, Brăila, cod 6.100, cu menţiunea *Pentru concursul SFera-supliment*, săptămînalul LOCALUL.

Premiile acordate au următoarele valori:
-premiul I: 50.000 lei
-premiul II: 25.000 lei
-premiul III: 10.000 lei
Fiecare participant va anexa o fişă personală ce va conţine: numele, prenumele, adresa exactă, seria şi numărul buletinului de identitate. Cîştigătorilor li se vor expedia premiile prin mandat poştal. Asupra lucrărilor premiate sau nu *SFera-supliment* îşi rezervă dreptul de publicare.

MIMETISM

AVRAM DAVIDSON

– Unde-i creionu' - bombăni el. Se ridică, intră în birou și trase sertarele.

Exclamația puternică de mirare îl aduse pe Ferd în micuța cameră.

– Ce s-a întîmplat?

Oscar arătă spre sertar.

– Ții minte cît ai căutat acele de siguranță. Și ziceai că nu-s aici? Acu' tot afurisitu' ăsta de sertar îi plin de ele.

Ferd rămase cu gura căscată, se scărpină în cap a nedumerire și îngăimă timid că era sigur că se uitase și pe acolo...

O voce ce contra-alto strigă de afară:

– E cineva aici?

Oscar uită pe dată de sertar și de conținutul său. Strigă:

– Vin imediat! - și dispăru.

Ferd îl urmă încet.

În magazin era o tînără bine făcută, cu pulpe musculoase și piept impunător. Îi arăta lui Oscar șaua bicicletei. Acesta exclamă:

– Aha! Îhî! cît se poate de afirmativ, dar privea mai mult la ea decît la bicicletă.

– E ceva mai grav decît ați crezut dumneavoastră – Aha! – Îmi trebuie o cheie. Ce fraier am fost că nu mi-am adus sculele!

Oscar repeta „aha! îhî!" automat. Apoi:

– O repar într-o clipită!

Și în ciuda afirmației ei că o poate repara și singură, o făcu el. Nu chiar într-o clipită. A refuzat banii. A lungit conversația cît a putut de mult.

– Mulțumesc, spuse tînăra. Acum trebuie să plec.

– Vi se pare bună bicicleta acum?

– Perfectă. Mulțumesc.

– Stați un pic! Merg și eu alături de dumneavoastră o bucățică de drum. Hohote cristaline țîșniră din adîncul pieptului ei:

– N-o să te poți ține după mine! Asta e o bicicletă de curse!

În momentul în care văzu ochii lui Oscar mutîndu-se rapid spre colțul odăii, Ferd știu ce-i trecuse prin cap. Păși înainte. Strigătul său „nu" fu acoperit de acela mai tare, al asociatului său:

– Ei bine, cred că această bicicletă de curse o să se poată ține după dumneata!

Fetișcana rîse cu poftă, spuse „bine, vom vedea" și ieși.

Oscar, ignorînd mîna întinsă a lui Ferd, sări pe bicicleta franțuzească și dispăru și el.

Ferd stătu în ușa magazinului urmărindu-i pe cei doi aplecați mult peste ghidoane și dispărînd pe drumul dinspre parc. Apoi se întoarse încet.

*

Era aproape seară cînd se întoarse Oscar, transpirat și fericit. Exclamă zîmbind larg:

– Ce mai fată!

Dădea din cap, fluiera, gesticula și făcea zgomot ca o locomotivă cu aburi sub presiune.

– Doamne, ce după-amiază!

– Dă-mi bicicleta! - ceru Ferd.

Oscar rîse:

– Îhî, imediat! Și o aduse, apoi plecă să se-spele.

Ferd privi bicicleta. Vopseaua roșie era acoperită de praf; avea împroșcături de noroi și fragmente de iarbă uscată. Părea un sacrilegiu - era degradată. Parcă zbura cînd o încălecai...

*

Oscar reveni ud și radios. Țipă îngrozit văzînd ce se petrece.

– Stai acolo - țipă Ferd, gesticulînd cu cuțitul.

Ciopîrți cauciucurile și șeaua.

– Ești nebun? - strigă Oscar. *Ți-ai pierdut mințile? Ferd, nu fă asta!*

Ferd tăie spițele, le îndoi, le răsuci. A luat cel mai greu ciocan și a sfărîmat cadrul în bucățele și nu s-a oprit decît cînd și-a pierdut răsuflarea.

– Nu ești numa' nebun - spuse Oscar. Ești și al dracului de gelos! Ai putea să te duci dracului!

Plecă.

Lui Ferd îi era lehamite de toate. Se simțea bolnav. Închise magazinul și plecă încet spre casă.

Nu avea chef de citit. Stinse lumina și căzu în pat, unde stătu treaz ore în șir, ascultînd freamătul nopții și zvîrcolirea gîndurilor fierbinți.

Nu și-au vorbit mult timp după aceea. Rămășițele cursierei franțuzești zăceau aruncate în spatele magazinului. Aproape două săptămîni nici nu au mers pe acolo, să nu trebuiască s-o vadă.

Într-o dimineață Ferd se trezi felicitat de asociatul său, care începuse să-și clatine capul uluit înainte de a putea vorbi.

– Cum ai făcut-o, cum ai putut s-o faci, Ferd? Isuse, ce lucru minunat. Trebuie să-ți strîng mîna. Să nu mai fim supărați, Ferd. Ai?

Ferd aprobă.

– Bine, bine. Dar despre ce este vorba?

Oscar îl conduse afară, în spatele magazinului. Cursiera era întreagă, nici o pată sau zgîrietură nu era pe ea, iar vopseaua roșie era mai strălucitoare ca oricînd.

Ferd rămase cu gura căscată. Se așeză pe vine și o examină. ERA bicicleta lui. Fiecare modificare, fiecare îmbunătățire pe care o făcuse era la locul ei. Se ridică încetișor.

– Regenerare...

– Ha? Ce-ai zis? - întrebă Oscar. Apoi:

– M-ai dat gata! Ce-ai făcut, ai lucrat noaptea și n-ai dormit deloc? Hai înăuntru și șezi. Tot nu pricep cum ai făcut-o!

Au intrat și s-au așezat. Ferd își umezi buzele. Spuse:

– Oscar - ascultă!

– Îhî!

– Oscar, știi ce-i aia regenerare? Nu? Ascultă. Dacă iei o șopîrlă de coadă, coada se rupe și-i crește alta la loc. Dacă un homar pierde un clește, regenerează un altul. Unele tipuri de viermi - și hidrele și stelele de mare - poți să le tai în bucăți și fiecare dintre ele își va regenera părțile lipsă. Salamandrele își pot regenera picioarele lipsă, și broaștele la fel.

– Nu glumești, Ferd? Da', îhi, adică - asta-i natura. Foarte interesant. Da' acu' să ne întoarcem la bicicletă - cum de-ai făcut-o așa de bine?

– Nici n-am atins-o! S-a regenerat. Ca și tritonul sau ca salamandra.

Oscar se concentră. Își pleca capul și-l privi pe Ferd pe sub pleoape.

– Păi, Ferd... vezi... cum de nu fac așa toate bicicletele stricate?

– Asta nu-i o bicicletă obișnuită. Vreau să spun că asta e o ADEVĂRATĂ bicicletă.

Întîlnind privirea lui Oscar, țipă la el:

– E ADEVĂRATĂ!

Țipătul modifică atitudinea lui Oscar de la zăpăceală la scepticism. Se ridică.

– Așa, de dragul discuției, să admitem că toate balivernele astea despre gîndaci și țipari, sau despre ce dracu ai vorbit, sînt adevărate. Da' ele îs vii. O bicicletă nu-i.

Îl privi triumfător. Ferd își legăna un picior și-l privea.

– Un cristal nu e viu, dar se poate regenera în anumite condiții. Oscar, du-te să vezi dacă acele de siguranță mai sînt în birou. Te rog!

Îl auzi pe Oscar bombănind, trăgînd sertarele și cotrobăind prin ele, *trîntindu-le și apoi întorcîndu-se tropăind.*

– *Așă! - Dispărute! Așa cum a zis doamna aia și cu tine, atunci, niciodată* nu găsești ace de siguranță cînd îți trebuie. Au dis... Ferd? Ce ai?

Ferd smuci ușa dulapului și o mulțime de umerașe zăngăniră gata să iasă afară.

– Şi aşa cum spuneai tu - replică Ferd zîmbind strîmb - pe de altă parte sînt totdeauna o mulţime de umeraşe. Nu era niciunul aici, înainte.

Oscar ridică nepăsător din umeri.

– Nu pricep unde vrei să ajungi cu asta. Oricine putea să ia acele de siguranţă şi să lase umeraşele în locul lor. Şi eu puteam - dar n-am făcut-o. Sau tu. Poate...

Strînse pleoapele.

– Poate că eşti somnambul şi tu ai făcut-o. Să te duci la doctor! Dumnezeule, arăţi groaznic!

Ferd se întoarse, se aşează şi-şi luă capul în mîini.

– Mă simt groaznic. Mi-e frică, Oscar.

– Frică de ce?

Respira zgomotos.

– Să-ţi explic. Cum spuneam înainte, fiinţele acelea care trăiesc în locuri sălbatice, imită alte lucruri din locurile alea. Rămurele, frunze... Broaştele pot arăta ca stîncile. Să presupunem că există... lucruri... care trăiesc în casele oamenilor, în oraşele lor. Aceste lucruri ar putea imita - ei, bine - ar putea imita alte lucruri ce se găsesc în locurile unde stau oameni.

– Locurile unde stau oameni, pentru numele lui Dumnezeu!

– Poate ele sînt forme diferite de viaţă. Poate se hrănesc din elementele aerului. Ştii CUM sînt acele de siguranţă - acest fel de ace de siguranţă? Oscar, acele de siguranţă sînt pupele şi n-au decît să eclozeze. Devin larve, care arată exact ca umeraşele. Ele se simt aşa, dar nu sînt de fapt umeraşe. Oscar, ele sînt într-adevăr, nu, hotărît, nu...

Începu să strige, cu capul între mîini. Oscar îl privea. Dădu din cap. După un timp Ferd se potoli şi suspină:

– Toate bicicletele găsite de poliţişti, care stau şi-şi aşteaptă stăpînul, şi pe care le cumpărăm noi, la licitaţie, pentru că nu a venit nimeni după ele - nu au fost reclamate de nimeni pentru că NU AU STĂPÎN. La fel, cele pe care încearcă puştii ăia să ni le vîndă, zicînd că le-au găsit, şi ăsta e adevărul, pentru că ele nu au fost făcute în nici o fabrică. Ele cresc. Cresc. Le sfărîmi şi le arunci şi ele se regenerează.

Oscar se întoarse spre cineva imaginar, clătină capul cu înţeles - Of, Doamne! - apoi către Ferd:

– Vrei să spui că într-o zi e ac de siguranţă şi a doua zi umeraş?

Ferd explică:

– Într-o zi e cocon; a doua zi e fluture. Într-o zi e ou; a doua zi e puişor. Dar cu... acestea se întîmplă la lumina zilei şi le poţi vedea. Dar noaptea, Oscar, noaptea AUZI ce se întîmplă. Miile de zgomote micuţe, noaptea, Oscar.

– Şi atunci cum de n-am dat lovitura cu bicicletele? Dacă aş avea o bicicletă din fiecare umeraş...

Dar Ferd se gîndise şi la asta.

– Dacă fiecare bobiţă de icre, sau chiar fiecare scoică ar ajunge la maturitate, un om ar putea traversa oceanul pe spatele peştilor sau al scoicilor. Multe mor, multe sînt mîncate de alte creaturi, aşa că Natura trebuie să producă la maximum, pentru ca minimul să ajungă la maturitate.

Încercarea de întrebare ce veni de la Oscar suna cam aşa:

– Atunci, îi, cine mănîncă, Doamne-păzeşte, umeraşele pentru haine?

Ochii lui Ferd străbăteau pereţii, clădirile, parcul, alte clădiri... pînă la orizont.

– Trebuie să vezi clar problema. Nu vorbesc despre ace sau umeraşe normale. Am dat un nume celorlalte - prieteni falşi; în liceu, la franceză, trebuia să căutăm cuvinte franţuzeşti care erau identice cu unele cuvinte englezeşti da' însemnau cu totul altceva. Ei le ziceau „faux amis". Prieteni falşi. Pseudo-ace. Pseudo-umeraşe... Cine le mănîncă? Nu ştiu precis. Pseudo-aspiratoarele. Parcă poţi să ştii?

Partenerul său, după un căscat zdravăn, îşi lovi coapsele şi spuse:

– Ferd, pentru numele lui Dumnezeu! Ştii ce-i cu tine? Vorbeşti de scoici, dar uiţi la ce sînt bune. Uiţi că în lumea asta sînt două feluri de oameni. Închide undeva cărţile alea, şi alea cu baliverne şi alea franţuzeşti. Ieşi şi te plimbă, întîlneşte şi tu oameni. Suge şi tu o bere. Ştii ce? Data viitoare cînd vine Norma - aşa o cheamă pe fetişcana aia cu bicicleta de curse - data viitoare cînd apare, iei TU cursiera şi te duci cu ea în pădure. Nu mă supăr. Şi cred că nici ea. Nu prea mult , adică.

Dar Ferd spuse că nu.

– N-o să mai ating bicicleta aia niciodată! Mi-e frică de ea.

Auzind acestea, Oscar îl ridică în picioare, îl duse forţat, în ciuda protestelor sale în spatele magazinului şi-l făcu să încalece pe bicicletă.

– E singurul mod să scapi de frică!

Ferd se urcă palid şi tremurînd. În secunda următoare era pe podea, rostogolindu-se şi văicărindu-se. Oscar îl împinse departe de bicicletă.

– M-a aruncat, ţipă Ferd. A vrut să mă omoare! Priveşte, sînge!

Partenerul său îi spuse că frica era aceea care-l aruncase. Sînge? O spiţă ruptă i-a zgîriat obrazul. Şi insistă ca Ferd să încalece iar bicicleta, să-şi învingă teama.

Dar Ferd devenise isteric. Ţipa că nici un om nu era în siguranţă. Omenirea trebuia prevenită.

I-a trebuit mult timp lui Oscar să-l potolească, să-l ducă acasă şi să-l vîre în pat.

Bineînţeles că nu i-a spus toate astea domnului Whatney. I-a spus doar că asociatul său se săturase de bicîclete.

– Eu nu-mi fac probleme şi nici nu vreau să schimb lumea. Iau totdeauna lucrurile aşa cum sînt. Dacă nu-mi place, nu fac.

Domnul Whatney spuse că şi el gîndea la fel. Întrebă cum merg lucrurile de atunci.

– Păi... nu prea rău. Sînt logodit. O cheamă Norma şi e nebună după biciclete. Dacă mă gîndesc bine, lucrurile nu stau deloc rău. Ceva mai mult de lucru, dar pot să fac ce-mi place, aşa că...

Domnul Whatney dădu aprobator din cap şi aruncă o privire prin magazin.

– Văd că se mai fabrică încă biciclete cu cadrul înalt, dar cum atîtea femei poartă astăzi pantaloni, cred că nu le deranjează.

Oscar spuse:

– Habar n-am. Mie-mi plac aşa. Uneori nu mă pot împiedica să mă gîndesc că bicicletele astea sînt ca oamenii; dintre toate maşinăriile din lume, doar ele sînt masculine şi feminine.

Domnul Whatney rîse, îi dădu dreptate şi spuse că el nu se gîndise niciodată la aşa ceva. Apoi Oscar întrebă dacă domnul Whatney venise cu un gînd anume - nu că n-ar fi fost bine venit.

– Păi, voiam să mă uit ce mai aveţi. Se apropie ziua fiului meu.

Oscar dădu înţelegător din cap.

– Am ceva excelent; nu veţi găsi în altă parte. Specialitatea casei. O combinaţie a celor mai bune calităţi ale bicicletei de curse franceze şi americane. E făcută chiar aici. Am trei modele; Junior, Mijlociu şi Normal. Splendidă, nu-i aşa?

Domnul Whatney o privi şi spuse că e tocmai ce-şi dorise.

– Apropo, ce s-a întîmplat cu bicicleta roşie, franţuzească, de curse, care era aici?

Faţa lui Oscar se crispă un moment. Apoi deveni blîndă şi inocentă cînd se întoarse să-i răspundă clientului:

- A, bătrîna franţuzoaică? O ţin să facă pui.

S-au pus pe rîs şi după ce au mai vorbit de altele, au hotărît preţul şi s-au dus la o bere, bine dispuşi.

În cele din urmă au zis că-i mare păcat de bietul Ferd, sărmanul lor amic Ferd, care a fost găsit în propriul său dulap, cu un umeraş strîns încolăcit în jurul gîtului.

Traducerea: Smaranda ZĂNESCU

Ion UDREA

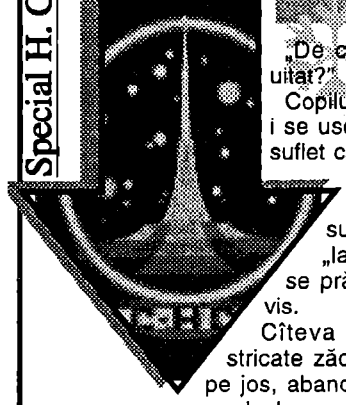

NOAPTEA DE CRĂCIUN

„De ce nu vine Moş Crăciun? De ce m-a uitat?"

Copilul adormise, iar lacrimile de amărăciune i se uscaseră pe obraji. Pentru că-i lipsea un suflet cald de mamă care să i le şteargă. Sau să i le alunge înainte de a ţîşni, să alunge acea amărăciune care îi seca sufletul.

„Iar m-a uitat!" suspină în somn şi lumea se prăbuşi în el, spulberînd încă o dată un vis.

Cîteva jucării vechi şi stricate zăceau împrăştiate pe jos, abandonate. Un căluţ cu balansoar rămăsese încremenit lîngă căminul întunecat care nu cunoscuse niciodată atingerea magică a lui Moş Crăciun. Acesta era micul lui univers. Nici o luminare jucăuşă, nici un foc de Crăciun nu-i luminau căminul, doar stelele, mai strălucitoare ca oricînd, aruncau raze vii pe chipul trist al copilului.

Era Noaptea de Crăciun, aceeaşi noapte tristă ca-n toţi anii; pentru el nu exista Crăciun, căci la el nu venea Moş Crăciun; n-a venit niciodată. Noaptea lui de Crăciun era întotdeauna goală şi pustie. Şi întotdeauna era singur.

„De ce nu vine moş Crăciun şi la mine? Am fost cuminte!"

Somnul îi pieri deodată. Deschise ochii. Acolo, lîngă cămin, între lumînări strălucitoare, stătea Moşul. Era un vis?

„Moş Crăciun?" şopti, iar lumînările ce-l înconjurau pîlpîiră, parcă spunînd „da" sau, dimpotrivă, parcă vrînd să ascundă ceva, să adîncească un mister. Sări din pat şi se apropie de bătrîn.

„Moş Crăciun?" şopti din nou, în timp ce lacrimi de fericire îi curgeau pe obraji. „Moşul nu m-a uitat!"

Întinse mîna şi-i atinse mantia sîngerie. Moşul zîmbi. Avea un zîmbet larg, generos, ascuns în spatele unei bărbi bogate, albe, ce i se revărsa pe piept. Părul lung şi cîrlionţat îi ieşea de sub căciulă: roşie, cu ciucure alb. Chiar era Moş Crăciun! În spate avea un sac uriaş plin cu - cu ce, oare? Jucării, dulciuri, podoabe, comorile lui Ali-Baba, trupul lui Peter Pan, multiplicat în zeci de păpuşi...

„Ce mi-ai adus?" Moşul îşi afundă mîna în sac şi scoase o carte. „O carte?"

„O carte!"

O luă. Avea coperţi groase, de piele, aurite pe la colţuri şi cu încuietoare.

„O carte de poveşti?"

„Poveşti?" murmură Moşul. Da, da, poveşti...Copilul nu-şi putea dezlipi privirea de pe carte. Era fericit. Acesta era cel mai frumos dar pe care-l primise vreodată. De fapt, era singurul...

„Deschide-o!" îl îndemnă Moşul.

De cotorul cărţii atîrna, legată cu un şnur roşu, o cheie de aur. O luă fascinat, o băgă şi descuie încuietoarea. Apoi, cu emoţie, deschise încet cartea. Pe prima filă scria mare, cu litere gotice:

„TESTAMENT"

„Testament" se miră el. „De ce?"

Nu-i răspunse decît flacăra lumînărilor, care pîlpîia ca lovită de o pală de vînt. Dădu paginile. Erau scrise frumos şi citeţ, în diferite stiluri, trădînd fiecare caracterul copiilor: scris înclinat spre dreapta sau stînga, scris mărunt sau mare, dar întotdeauna frumos şi citeţ.

„E rîndul tău!" zise Moşul.

„Rîndul meu?" Privi din nou cartea. O pană de scris îl aştepta deasupra unei file albe. „Testamentul meu?" întrebă mirat, însă Moşul doar îl privea zîmbind, fără să spună nimic.

„Dar sînt doar un copil!"

„Nu vei mai fi! La ce-ţi trebuie copilăria?"

Îşi coborî privirea spre cartea deschisă. Toate acele pagini pline cu scris de copil. Cartea care fura copilăriile. Se simţi dezamăgit, copleşit.

„De ce vrei să-mi furi copilăria?" Clipele păreau că se prelungesc la nesfîrşit. „De ce n-ai venit niciodată şi la mine?"

„Am venit acum! Căci acum e timpul tău!"

„Cine spune asta?"

„Eu o spun, EU!"

„Cine eşti TU?" Moşul tăcu. „Timpul meu încă n-a venit. Copilăria mea nu s-a sfîrşit! Nu m-am săturat încă de joc!"

„Atunci hai să ne jucăm! Doar că jocul meu e mai complicat!"

Băiatul privi din nou cartea. Albul acelei file contrasta atît de puternic cu întunericul din cameră. Şi pana. Păreau ireale, hipnotice. Îşi ridică privirea spre bătrîn. Aşa arătos, cum stătea în faţa căminului, înconjurat de lumînări, nu putea să nu fie Moş Crăciun. Pe acolo venise?

„Pe unde ai venit?"

„Pe coş!" răspunse simplu Moşul.

„Nu te-ai murdărit!"

„Nu!"

Se lăsă tăcerea. Camera parcă se dilata; îşi mărise dimensiunile. Timpul se oprise.

Ningea. Fulgi mari se aşezau pe cartea deschisă şi pe umerii Moşului, troienindu-l. Camera dispăruse.

„Ce frumoasă e noaptea astăzi!" zise copilul.

„Într-adevăr!"

„Cu ce-ai venit?"

„Cu sania". Un clinchet cristalin venit de undeva. Departe, în nămeţii de zăpadă, se zărea o sanie mare la care erau înhămaţi reni.

„De unde vii?"

„De departe!" zise Moşul. „Scrie, te rog!"

Copilul strînse puternic cu mîinile cartea. Spaţiul se mări din nou şi prinse a se învîrti încet, în jurul său.

„Unde sîntem?"

Tăcere. Doar fulgii grei de nea cădeau mereu, mereu. Însă gura căminului era la fel de întunecată ca întotdeauna, răpind orice farmec.

„Unde-i focul meu de Crăciun?" întrebă trist, dar bătrînul nu zise nimic.

Luă pana. Lumea se învîrti mai repede, tot mai repede, ca într-un carusel nebun. Moşul se aplecă înainte, privind încordat. Pagina albă umplu tot universul. Copilul scrise încet, frumos şi citeţ, cum învăţase la şcoală. Începu povestea vieţii sale, o poveste tristă, cum numai un copil o putea povesti. Şi descoperi că-i plăcea, putea să-şi descarce sufletul ca niciodată, căci acum îl asculta cineva. Da, pentru prima oară, cuiva îi păsa de el, un copil al nimănui.

Pe măsură ce scria, se schimba. Părul îi încărunţea, barba îi creştea, corpul îi îmbătrînea, umerii i se aplecau şi privirea i se încetoşa. Dar nu se oprea din scris. Nu putea. Poate nici măcar nu ştia. Scria povestea lui, alături de poveştile altor copii, iar asta însemna totul, acum. Apoi îşi ridică privirea obosită de om bătrîn şi privi, zîmbind amar, copilul din faţa sa. Ce inocent părea!

Închise cartea. Universul nesfîrşit încremeni deodată şi prinse a se strînge, a dispare. Apoi fu din nou în camera sa. Privi sacul uriaş de lîngă el, plin cu jucării. Erau o mulţime de jucării acolo. I-ar fi plăcut enorm să le atingă, să se joace cu ele. Dar erau doar jucării fără valoare, pentru că rămîneau intangibile. Pentru el era doar cartea, singurul dar. O carte de poveşti? O carte ce îşi cere mereu povestea sa.

Încet, încet, se topi totul şi moşul dispăru împreună cu cartea şi lucrurile acelea frumoase. De undeva, de departe, se auzea un clinchet de clopoţei. Copilul rămase privind pe geam cerul înstelat, din care se cerneau fulgi mari de zăpadă. De undeva, din stradă, se auzea un colind. Lumea era fericită.

Se aplecă încetişor, adună cîteva jucării stricate de pe jos şi le mîngîie amărît. Apoi încălecă pe căluţul cu balansoar şi se legănă uşor, cu aceeaşi bucurie pe care ţi-o dă copilăria.

„Merry Christmas!" murmură, apoi adormi cu capul pe coama căluţului.

Special H. COANDĂ

ZORILE FĂRĂ DE ÎNȚELES

Motto: „Proștii cred că pentru a cuceri Capitoliul trebuie să ataci mai întîi gîștele".

Dan NINOIU

– Trebuie să mă-nțelegi, domnule Wilkinson, de mai bine de trei zile nu a mai dat nici un semn de viață, insista femeia, foindu-se pe scaunul ce, curtenitor, bărbatul din fața ei i-l oferise printr-un scurt gest al palmei.

„La dracu' și cu tîmpita asta", își zise Wilkinson, aprinzîndu-și tacticos pipa. „O fi vrînd și el să scape cîteva zile, să se simtă liber, iar grăsana asta își tremură șuncile de o grijă care l-ar lăsa indiferent pe dînsul".

– Știți, nu e el genul care să plece de acasă așa, fără să spună unde se duce, continuă ea.

„Un prost căruia îi place să stea sub papuc", completă Wilkinson.

– ... și nici nu e genul care să-și lase familia pentru o aventură, atît timp cît sînt eu acasă și-l aștept...

– Nici nu cred că l-ar tenta o altă aventură, doamnă Pike, ca să plece de lîngă dumneavoastră, supralicită Wilkinson doza.

– În fond, abia se angajase ca paznic de noapte la fabrica de jucării „Trevor & Sand". A plecat într-o seară, iar a doua zi de dimineață nu a mai venit cum era normal s-o facă și cum a mai făcut-o de cîteva dăți înainte. Am așteptat eu cît am așteptat și am început să-l caut prin împrejurimi, poate s-o fi abătut pe la vreo cîrciumă din cartier ca să se dreagă după o noapte de muncă. Normal aș zice...

– Doamnă Pike, interveni atunci Wilkinson, simțind că individa din fața lui tocmai își luase avînt și că îi va povesti toate emoțiile ei, probabil și vizitele în piață ori, mai rău, visele sale erotice în care Richard Gere juca un rol foarte important, ehe, i-ar fi spus ea, cînd eram eu mai tînără, ce bărbați au alergat după mine, că nu eram chiar ca acum, cînd m-am mai maturizat și, trebuie s-o recunosc, m-am mai îngrășat un pic, știu că nu se vede, dar vă spun eu, acesta-i adevărul, că eu simt acum, ce, credeți că n-ar fi posibil?, iar Wilkinson dădea din umeri, și, ca de consolare ar fi spus că da, se putea și asta, că și el se visase în pat alături de Linda Evangelista, ori mai bine n-ar fi spus asta, ci ar fi spus ceea ce spunea acum, doamnă Pike, nu aveți nici o grijă, ați solicitat ajutorul nostru, vi-l oferim, în curînd s-ar putea să aveți vești de la soțul dumneavoastră...

– Oh, nu știu cum să vă mulțumesc, domnule Wilkinson, erectă femeia. Aveți numărul meu de telefon, mai gînguri ea, puteți să mă sunați și să mă țineți la curent cu mersul anchetei. Și, mai adăugă ea, cochetă, nu mă veți deranja deloc.

„Puah", mai apucă să facă Wilkinson în gînd.

*

Nici acum nu-și dădea seama Wilkinson cum de ajunsese să accepte slujba asta mizerabilă, să-l caute pe un amărît fugit de acasă, probabil cu vreo fetiță cu care să se simtă și el bine, ce-l dureau pe el toate astea, că nu o să-i afle adresa unde se ascundea, să intre peste ei, să dea pledul și să-l ia de guler, vorba vine guler, că nu știe dacă poartă așa ceva sau nu, în anotimpul înmuguririi, apoi să-l ducă pachetel la grăsană, să-i bucure șuncile; la dracu', nu așa procedează un gentleman.

Și, în plus, exista misteriosul caz al lui McGee, cu hoții sipetului, iar sipetul respectiv, voluminos și valoros în același timp, era căutat și de poliție, de multe ori în anchetă ciocnindu-se și ciondănindu-se cu aceștia. Doar că sipetul se dusese naibii de suflet și nici lui nu-i mai ardea să bată coclaurile de pomană. Pașii îl purtară, poate involuntar, doar din obișnuință, spre „Minabres", unde un pic de tequilla cu lămîie îl făcea să-și revină și unde știa că-l poate găsi mereu pe Sarmientos, prietenul său portorican, care știa enorm de multe din breaslă și din zone, însă nu-și permitea să spună mai mult decît fraze banale, aparent filozofice, lucru ce-i făcea pe cobăutorii de la mesele-nvecinate să caște gura de uimire pînă cînd le pica fața înmărmurită în aburii scotch-ului și să zică, dîndu-și coate unul altuia, „Ți-am spus, Diego, Sarmientos a fost profesor de filozofie la Port-au-Prince, a citit pe Smirnoff ori Rasputin, filozofie grea, rusească, de n-o înțelege nimeni, ehee, deștept băiat avem printre noi...".

Bine-nțeles că se găseau acolo vești nici clienți ai localului la ora respectivă - de unde dracu' aveau ei atîția bani ca să bea în halul ăsta în fiecare seară, se întrebă Wilkinson - cîțiva bețivi care arătau după față ca notorii, cu Sarmientos care părea prost dispus, expresia feței sale neinvitîndu-te prea mult să stai la taclale cu el.

„Acu-i de mine", își spuse detectivul.

– Nu, mulțumesc, don Piero, nu vreau să spun nimic despre ceea ce mă veți întreba, făcu Sarmientos în momentul cînd Wilkinson se așeză lîngă el.

– Da' de unde știi că am venit să te întreb ceva anume? Poate că am fost în trecere și am venit să văd ce mai faci...

– Ce să fac, beau!, și mă simt ca un prost mizerabil că-mi pierd vremea aici și nu la... știi unde!

– Nu, habar n-am și mă doare în cot de învîrtelile tale...

– Sigur că te doare, don Piero, că altfel n-ai fi aici... Hai, spune-mi, se îmblînzi portoricanul, ce vrei să știi?

– „Trevor & Sand!"...

– Doar atît?, se miră Sarmientos.

– E suficient, cred, pentru început.

– OK, tu dai rîndul ăsta... Băiete!... două romuri de Jamaica, ei sînt vecinii noștri, peste tot dai de ei. Apropo, azi-dimineață mă întîlnesc pe Fifth Avenue cu, cine crezi?, nu ghicești oricum, îți spun eu: cu Viktor, știi, rusul ăla după care alergai tu acum patru ani; dar e băiat deștept, nu-l prinzi așa ușor...

– Nu cred că mă interesează prea mult Viktor, e un subiect closed!

– S-o crezi tu! Îți place sau nu, te va interesa... la s-o luăm băbește, că nu te văd stînd bine cu memoria. Așa. Cu cine era prieten bun și făcea afaceri? Da, văd că îți amintești, cu Buggy. Iar pe cumnatul lui Buggy îl cheamă Steven Hawkins, n'est-ce pas? Și cum Mercy și cu Steven sînt veri primari, plus legăturile lui Mercy cu columbienii, la ce concluzie ar trebui să ajungă un tip inteligent căruia îi merge mintea, în loc să facă mătreață? Hm?

– Și nu înțeleg ce anume ai vrea tu să insinuezi: cum că mie nu mi-ar merge mintea?!

– Dacă nu ți-ar fi mers, acum ai fi vorbit de unul singur, ca prostu', ori nu ai fi vorbit cu mine, ci cu unul dintre bețivii ăștia de rahat, făcu Sarmientos un gest larg cu brațul, cuprinzînd întreaga încăpere. Și nu cred eu că ți-ar fi mers prea bine să umbli beat de dimineața.

– Aha, aha, Wilkinson. Și, ca să fiu mai

Special H. COANDĂ

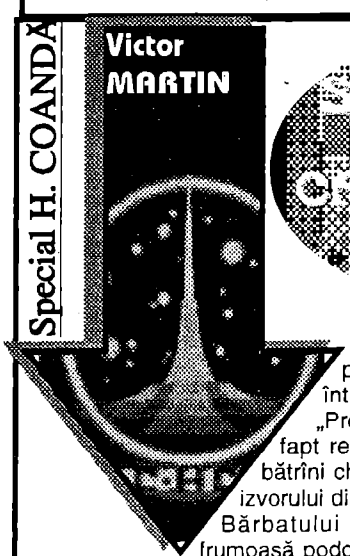

Victor MARTIN

Se cufundase și mai adînc în fotoliu privind năuc scrisoarea, învîrtind-o între degete.

„Proza dumneavoastră se inspiră dintr-un fapt real. Este arhicunoscut cazul celor doi bătrîni chinezi; consumînd timp de doi ani apa izvorului din curte, ei au început să întinerească. Bărbatului i-a dispărut chelia și i-a apărut o frumoasă podoabă capilară, iar bătrînei i s-a înnegrit părul albit de vreme. În plus, le-au dispărut ridurile și li s-a netezit pielea. Cazul a fost tratat și zilele trecute într-unul dintre cotidienele centrale. Pe lîngă aceasta, tema izvorului tămăduirii a fost folosită în basmele noastre și este prezentă în toate religiile existente... Vă rugăm să primiți înapoi ultimele două proze trimise! Sperăm să nu fiți supărat, să citiți mai mult, să vă perfecționați stilul și să reveniți cu proze mai dure. Lucrările dumneavoastră nu tratează decît subiecte adevărate, culese din ziare... Cu deosebit repect, etc., etc.!"

„Ce idioți, își spuse Paul. Publică proze ce imită stilul sud-americanilor și spun că sînt originale. Chiar în numărul de săptămîna asta un necunoscut rescrie un fragment din proza unui englez. Uite cine vorbește despre cultura altuia, neglijînd-o pe a lui!... N-or fi știind de englez, dar tema înghesuielii unui viitor megalopolis a fost tratată de mulți, cu mult talent încă. E adevărat că n-au strîns traduceri din ultimii trei sute de ani de anticipație anglo-americană și e destul de greu să separi apa de ulei, dar englezul cu orașul a fost tradus și publicat chiar de ei... Și cyberpunk li se pare ceva; mici felii de proză, simple copieri tehniciste ale unor scene din filmele hollywoodiene..."

Se ridică greoi din fotoliu, goli cutia de bere și deschise dulapul cu manuscrise înșirîndu-le pe covor.

„Nu au cum să spună că nuvela asta ar fi inspirată de undeva, își

direct, tu propui o chestie de genul descinderii la fața locului pentru a vedea ce se întîmplă...

– Zi-i descindere, chit că sună pretențios, ca o tîrfă în rochie de mireasă făcînd trotuarul celei de-a 49-a avenue. Ceea ce ar fi o imposibilitate, întrucît ele se îmbracă în mov. Cel mai bine, totuși, ar fi să-i spunem vizită de curtoazie, acum că te-ai prins și tu cum vine treaba. Ne-am rătăcit prin hală sau ne-am pierdut de mămica, cum preferi?!

– Frumos, Sarmientos, frumos. Și realizabil în noaptea asta, după ce ne-om limpezi mințile. Mai ales tu, să știi...

– Așa te-am vrut, băiete. Nu-ți fă însă probleme. Sînt treaz ca un șoim. Băiete! Ce mă-sa face puiul ăla de tîrfă vietnameză cu romurile noastre?! Hei, cretinule, ia vino-ncoace... da, da, de tine e vorba și de mă-ta în particular...

*

„Important este acum să-l fraieresc pe tipul de la poartă și să mă dau prin înlăuntru", își spuse Wilkinson aprinzîndu-și un Camel, așa, să-și omoare timpul care-l presa. „Un fel inteligent de-a spune", își zise detectivul, doar că nespălatul de Sarmientos își face tocmai numărul său special cu pițipoancele și pe mine mă lasă să umplu Chrysler-ul de fum. De Camel... Rahat!", și strivi țigara scîrbit.

Sarmientos apăru în clipa aceea senin la colțul străzii și trecu pe lîngă Wilkinson fără să-l salute, ducîndu-se întins la poartă. „Și ce mă enervează la porcul ăsta ciocolatiu e că nevastă-sa stă și acum la Porto Rico, conservîndu-și hormonii". Auzise diverse guri că Mercedes, așa o chema pe doamna Sarmientos, era o femeie țeapănă, cu vreo zece anișori mai scundă decît babalîcul ăsta ce făcea pe filozoful, numai că anii respectivi nu și-i arăta. Ba, din contră, fostul manechin al lui Pierre Cardin, „ce gusturi suspecte au unii" a comentat el, își conservase silueta din timpul tinereții, și era imposibil să nu aibă turma de admiratori după ea cînd se ducea la piață. Dacă o făcea.

Portoricanul intrase de-a binelea în vorbă cu portarul, „promite-i și tu o prospătură" vru să-i strige, „numai să scape de grăsana de nevastă-sa... dac-o mai putea, să nu-i fi căzut de cînd cu gerurile de astă iarnă", dar își aminti de șunca venită azi de dimineață prin biroul lui și îi veni să vomite, „dar nu se face, abia am curățat mocheta", portarul păru că încuviințează nu doar sticla de tequilla oferită generos de ciocolatiu, dar și o infiltrare a acestuia înăuntru. Wilkinson sări atunci sprinten din rablă, „ai grijă, e un Chrysler", păru că-i strigă cineva din spate, și o ținu într-o alergare pînă la poarta rămasă deschisă, intră pe dînsa precum Simunul în Sahara, fără să se mai sinchisească de glasul portarului, ce aprecia la un mod tot mai pozitiv conținutul sticlei oferite de Sarmientos. Oftă ușurat atunci cînd se văzu înăuntru, întrucît știa că atîta fusese greul. Dificilul urma să înceapă odată cu demararea căutărilor, adică peste cinci... secunde. Normal că își aprinse un Camel, „minunat să stai într-o hală ca asta și să fumezi, te crezi în junglă", se gîndi, apoi se imaginâ escaladînd, exact ca în clipul publicitar, un versant, pe lîngă o micuță cascadă, și, în scurt timp, înconjurat de oamenii primitivi ai junglei amazoniene, „uite, văd și vreo două pipițe țepene pe-acolo, ia veniți voi la tăticu', să vă învețe modernul și tehnica avansată", degustînd dintr-o balercuță cu coniac și inevitabilul Camel, aprins de la un tăciune, suflînd apoi fumul în nasurile turtite ale sălbaticilor căzuți în admirație față de un cretin ce credea că cel mai bun tutun se găsește numai la el, în cutia aceea galbenă, cartonată. „Gataaa!", urlă atunci și începu să pășească prevăzător printre utilajele încremenite; „în fond, ce-aș dori eu să găsesc aici?" se întrebă. „Adevărul este că nici eu nu știu, dar sper că-mi va sări ceva în fața ochiului meu profesionist. Lăudăros mai sînt, nu-i așa?

Recunosc, dar deocamdată, iată, nimic nu mi se arată: peste tot, bancuri părăsite, roboții ăștia industriali - așa le-o spune?! - cu brațele în aer, benzile rulante, care duc undeva..." - și se ridică în vîrful picioarelor -... „departe, într-un cuvînt, nimic. Ia să încercăm o cacialma", își mai zise și se apropie de tabloul de comandă. Acolo nu-și putu abține zîmbetul citind haioasele inscripții puse în semn de explicație sub fiecare buton, el netrebuind decît să aleagă unul din ele.

„Am impresia că mă interesează mult mai mult Paradisul, așa că îmi pare bine că au fost băieții coerenți, ca și mine de altfel, și mi-au explicat bunătate de tablou de comandă", își făcu Wilkinson curaj suficient pentru a apăsa pe butonul de pornire al benzii rulante ce, chipurile, era dirijată spre Paradis. Un ușor huruit, amplificat însă de pereții halei, și banda, al cărei capăt era indefinibil, porni să se scurgă pe sub ochii detectivului. Care nu stătu mult pe gînduri și sări pe ea, lăsîndu-se purtat spre colțurile îndepărtate și întunecate ale Paradisului.

Care Paradis începea de dincolo de zidul în care două benzi rulante intrau (sau una intra, în timp ce cealaltă ieșea, gîndi) ca două tunele într-un munte. Curiozitatea îi birui teama, așa că rămase agățat, ciucit în poziția specifică marilor trebuințe ancestrale, și intră în ceea ce îi plăcea să-i zică Marele Întunecos.

Care veni peste el rostogolindu-se greu și înalt și de necuprins, apoi focuri sîngerii îi mușcară carnea și-i băură sîngele și cumva brațe de fier îi umblau în piept, hăcuindu-l și smulgîndu-i toate lucrurile care îl mișcaseră și cu care respirase și transpirase pînă atunci, după care lucrul mai presus de durere îl înghiorțăi ca o leoaică țîșnită din junglă și el nu mai putuse țipa deloc, mistuindu-se.

Apoi lumina se făcuse toată muchii și colțuri și umbre pipăitoare care nu mai sfîrșeau să-l calce și să-l înțepe și el nu mai putea țipa deloc și nici să-și amintească deloc nu izbutea și, cum nu se mai mistuia, cum flăcările și înțepăturile nu mai știau cum să-l întunece, fusese firesc să adulmece, jivină speriată de zorile fără de înțeles, șuierele gîlgîitoare pogorîte asupră-i dinspre umbrele foșnitoare:

– Mămico, vreau ursulețu' ăsta nostim! Te rooog...

spuse. Am scris-o pe vremea cînd eram în facultate și au publicat-o într-o revistă studențească, mult timp înainte ca salturile spațiale, prin concentrare yoga, să devină un fapt real. Ce tîmpiți! Le-am trimis și revista respectivă și nu mi-au înapoiat-o. Cum să mai demonstrez adevărul?"

Luă în mînă prozele incriminate și începu să le frunzărească. Era stupefiat. Majoritatea erau publicate înainte ca fenomenul sau situația, imaginate de el, să devină reale.

Își aminti de prietenul care l-a întrebat, într-o bună zi, dacă i-a povestit cineva despre prima lui soție și despre faptul că s-a sinucis aruncîndu-se de la etajul 9. I-a răspuns că, pe vremea cînd a scris povestirea cu androidul de sex feminin, ce s-a aruncat pe fereastră, nu-l cunoștea pe el; pe nevastă-sa, nici atît.

„Așa m-am gîndit și eu, a spus prietenul, mai ales că nu am trăit cu ea într-un oraș din alt capăt de țară..."

Din acel moment, a început să-l privească pe Paul cu teamă și să înceapă să-l copleșească. Descrierea femeii, a apartamentului, a actelor sexuale, a mobilierului, a cartierului, a sinuciderii și funeraliilor, erau făcute în cele mai mici detalii, proza fiind publicată înaintea petrecerii fragmentului de realitate, de parcă scriitorul ar fi fost cel ce reprezenta realitatea, iar realitatea era simplă transpunere în fapte a imaginației lui.

Scoase din dulap teancurile de proze, scrise pînă în acel moment, și trase concluzia că se întîmplă ceva ciudat în redacția revistei de la care primea răspunsuri atît de acide.

„Nu! Faptele reale nu pot avea legătură cu ei, se răzgîndi. În ciuda faptului că sînt lucrătorii unei reviste de succes, nu au posibilitatea să ia legătura cu obscura firmă din fundul Nevadei, realizatoare a sintetizorului imaginat de mine. Dacă ei așteaptă bani, așa cum se zvonește, și cumpără copyright-uri așa ieftine, nu cred că își permit să dea telefoane transatlantice. Și apoi, ce interes ar avea? Asta e o întrebare. A doua întrebare este: de ce au construit americanii acest lucru absurd, cu valoare mai mult de element literar? Cui îi folosește să miniaturizeze ceva enorm sau să mărească volumul unui mic obiect?

Își aprinse o țigară și luă, la întîmplare, una dintre scrisorile de răspuns. Un redactor explica faptul că accidentul din munții Elveției a avut loc; era anexat un articol dintr-un ziar de limbă franceză.

„Totuși, își spuse Paul. Aici nu a nimerit-o în totalitate. Eu spuneam că persoana căreia androizii i-au înscenat accidentul, era ultimul om

continuare în pagina 14

rămas într-o societate supertehnicizată, iar articolul tratează un banal incident petrecut în munţi, o răzbunare de tip mafiot. Robotica nu va ajunge prea departe, nici peste trei secole. Să împînzeşti Pămîntul cu androizi, nici atît.

Căderile în trecut sînt o banalitate, prima fiind consemnată încă de acum cincizeci de ani. În plus, se cunosc semne vagi de la cei dispăruţi, imaginaţia scriitorului putînd merge mult mai departe."

Reciti o altă scrisoare şi simţi din nou furia şi acel simţămînt neplăcut al neîmplinirii. Ar fi trebuit să fie mulţumit; publicînd mult mai mult decît şi-a propus, era relativ cunoscut în lumea creatorilor de gen. Nu încerca nimeni să-i conteste talentul, dar nici nu i-l afirma nimeni cu tărie. Era convins că scriitorii loviţi de aripa geniului sînt invidiaţi şi ocoliţi de ceilalţi, urmînd să-şi ocupe locul cuvenit, firește, după moarte.

Era nemulţumit că nu putea pătrunde în paginile acestei reviste de mare tiraj; publicarea în fanzine luxoase, scumpe, cu periodicitate îndoielnică, sau reviste obscure, provinciale, în sensul rău al cuvîntului, începuse să-l plictisească. Simţea că trebuie depăşită această etapă, că trebuie să facă mai mult, că trebuie să fie mai cunoscut. Cît timp şi-a rezervat o mulţime de ani pentru acumulări, nu l-a deranjat prostia afişată, dar acum făcea spume la gură de nervi; bea şi fuma cu ură, vedea proze de cea mai joasă calitate în reviste de succes, mirîndu-se cum pot nişte necunoscuţi să treacă aşa brusc şi nemotivat drept mari scriitori, cărora viitorul le străluceşte în faţă? Îi venea să vomite cînd îi vedea cum se laudă între ei, puţin ciudat părîndu-i-se şi faptul că o revistă poate fi de succes cu proze submediocre.

Toate aceste gînduri l-au făcut să fie dornic să vadă ce fel de oameni sînt acolo, la celălalt capăt. Acest celălalt capăt nu putea să rămînă căsuţa poştală, unde se apucase să trimită povestirile, în urmă cu trei ani.

Ei, a început dezastrul. În mod normal, cînd vezi că nu ai cu cine discuta, îţi vezi de treabă. Paul a perseverat în prostie gîndindu-se că, nişte oameni, ce editează o revistă cu un astfel de succes, nu pot fi chiar atît de boi. Şi, totuşi, erau; şi cu bani, pe deasupra.

Adresa a reuşit s-o afle de la un prieten „ştie tot" şi s-a dus acolo; într-o zi foarte ploioasă. Redactorul care îi citise majoritatea prozelor era fiul unui scriitor-tip, din zilele noastre: cu multe cărţi publicate, dar puţin cunoscute, fără valoare deosebită, viclean meşteşugite. Directorul era fiul unui matematician capabil şi onest, iar redactorul-şef era posesorul tuturor ticurilor de fiu de politruc.

Redactorul-fiu de scriitor, parcă înfricoşat de ceva, i-a bîlbîit nişte vorbe despre ceva imperfecţiuni de stil şi despre o mare descoperire a lor, un tînăr ce trebuie ajutat, cu orice preţ, deoarece are multe premii la diverse concursuri, care aspiră să ia şi marele premiu.

Paul i-a explicat că el nu e un tînăr căruia a trebuit să-i recunoască cineva valoarea, că a publicat mult, în majoritatea revistelor, că nu are handicapul începătorului, că nu vrea să fie încurajat, că marele premiu l-a luat şi nu mai are rost să participe la tot felul de concursuri obscure.

Redactorul se uita la el făcîndu-se că nu înţelege sau chiar neînţelegînd, uitînd să aducă în discuţie exact ce motiva în scrisori; faptul că prozele ar fi inspirate din presă, de la rubrica faptelor diverse.

Paul a încercat să deschidă vorba în acest sens, dar redactorul o ţinea pe a lui, de parcă nu el ar fi citit povestirile şi nu el ar fi redactat cele mai multe scrisori.

A plecat derutat de acolo, convins că, în capitală, se găseşte totuşi cea mai înfloritoare cultură de incultură. S-a plimbat prin ploaie pînă i-a ajuns apa la piele, apoi a luat trenul spre casă.

Un timp, s-a lecuit de revista respectivă, apoi a mai scris ceva şi a trimis din nou, în mai multe locuri.

De la săptămînalul cu pricina, a primit un răspuns rapid. Înţelegea că o iluzie colectivă este un subiect abordat frecvent, dar aici era vorba de literatură. Temele nu pot fi foarte multe, dar pot fi din ce în ce mai bine tratate.

Era sfătuit să se trezească din vis, că doar nu societatea era cea iluzionată, ci el, scriitorul. Şi cine îi dădea astfel de sfaturi? Un redactor care, după ce va fi dat revista faliment, nu se va mai auzi nimic despre el. Îl

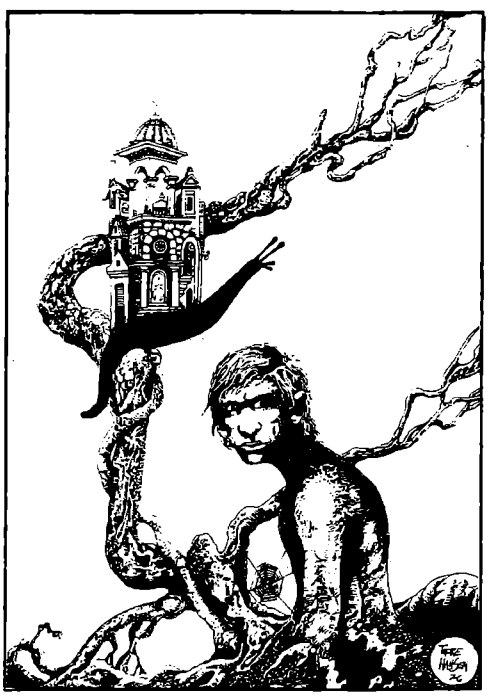

sfătuia s-o lase mai uşor cu lumile paralele, fiind descoperită, deja, o a şasea astfel de lume. Organizarea tribală a femeilor cu trei braţe şi războaiele lor crunte, erau şi astea de domeniul trecutului.

De acord, or fi fost barierele de radiaţii, în jurul unor societăţi închise, ceva obişnuit, dar nu spunea nimic despre scriitură. Vagile referiri la stil relevau frica redactorului de acest subiect. Şi atunci, cu cine să mai vorbeşti?

I-ar fi plăcut ca redactorul să aibă dreptate. S-ar fi apucat şi el să fure de prin cărţile străinilor şi ar fi trîntit două cărţi de popularizarea ştiinţei. Vreo prefaţă, scrisă de vreun om influent, le-ar fi mărit şi mai mult preţul şi i-ar fi asigurat succesul. Nu ar fi mai fi avut dureri de cap.

Trînti teancul de proze, strînind un nor de praf, şi alese, la întîmplare, una dintre ele; rîul vieţii, cu toate efectele pe care le putea provoca, a fost descoperit chiar acolo unde l-a imaginat; dincolo de munţi, în Macedonia. Nimeni, în afară de el şi de cei din redacţia revistei, nu ştia povestirea.

Hrana ideală, concentrată la maxim, prelungind practic viaţa la infinit, chiar dacă scumpă, a fost descoperită făcîndu-i o proză fără subiect.

Obiectele imposibil de imaginat s-au dovedit a fi foarte uşor de imaginat. Îşi aduse aminte de poetul obsedat de faptul că, dacă nu-şi publică repede poeziile, e posibil să fie scrise de altul, la un aşa mare număr de poeţi pe metru pătrat, crescînd vertiginos probabilitatea de a imagina ceva. Nu-şi mai aminti ce s-a întîmplat cu poetul respectiv deoarece atenţia îi fu atrasă de o povestire străină. Era clar că nu-i aparţinea; era bătută la o maşină de scris cu altfel de caractere şi în alt stil. Nici chiar toţi scriitorii nu bat la maşină în acelaşi fel. Rîndurile uşor urcătoare, din cauza alunecării hîrtiei, felul de a data textul, locul unde era pus titlul, modul de subliniere a acestuia, îl făcură să intuiască într-o secundă faptul că redactorul rătăcise o proză, printre prozele lui, atunci cînd i le returnase.

„Scrise şi nea Ion, că şi el e om, rîse Paul citind numele atît de ştiut, deoarece pe redactor îl chema chiar Ion."

Puse povestirea deoparte gîndindu-se că o va citi mai tîrziu şi îl va face arşice pe mitocan. Nu avu cum să ştie că, inspirat de insistenţa cu care trimitea Paul lucrările către revistă şi de antipatia ce o căpătaseră toţi cei din redacţie faţă de el, nu se ştie din ce cauză, poate din cauza impresiei că îşi lua subiectele din publicaţii americane de ştiinţă, redactorul scrisese şi el o proză, făcîndu-l pe el personaj negativ. Nu avea cum să ştie că îi improvizase, la sfîrşit, un incendiu, în urma căruia nu mai rămîne nimic din scriitor şi opera lui.

Îşi aprinse o nouă ţigară şi mai desfăcu o cutie de bere. Emise un hohot de rîs şi îşi îndreptă din nou atenţia asupra povestirilor proprii. Îşi spuse că rîurile gînditoare au dat ţării o dinastie de preşedinţi specializaţi în hidro-amelioraţii, iar anticiparea votării egalităţii dintre cele cinci sexe existente pe glob era deja realitatea.

„Despre ce aş fi putut scrie, astfel încît să nu mai vină realitatea peste mine?, se întrebă. Am tratat pînă şi revoluţia, fără a crede o clipă că aşa ceva este posibil... Poate o a doua revoluţie..."

Începu să rîdă şi îşi puse ţigara pe marginea scrumierei imaginîndu-şi că se îndreaptă spre frigider. Lovi cu piciorul una dintre cutiile de bere aruncate pe covor şi încercă să se cţere pe canapea.

Printre jaluzele se vedea lumina cenuşie a dimineţii. Doborît de oboseală şi băutură, adormi cu un picior agăţat de firul televizorului şi cu capul în jos.

Primul obuz al celei de-a doua revoluţii, explodă chiar în biblioteca lui, făcînd praf şi cîteva apartamente în jur, aşa cum anticipa în proza la care tocmai scria.

Visa că povestirea scrisă îi apăruse în revista de succes, cu o poză color şi o amplă prezentare a unui apreciat critic. Nu îşi dădea seama dacă fumul pe care îl inspira, era de la ţigara rămasă aprinsă şi căzută pe covor, aşa cum anticipase Ion redactorul, sau de la obuzul imaginat de el, la începutul celei de-a doua revoluţii.

Tot în vis, îşi dădea seama că nu va şti niciodată. Îi părea rău; la prima revoluţie a avut cîteva zile de excitaţie maximă, zile în care a avut iluzia perfectă că se schimbă ceva.

Insolitul de lîngă noi

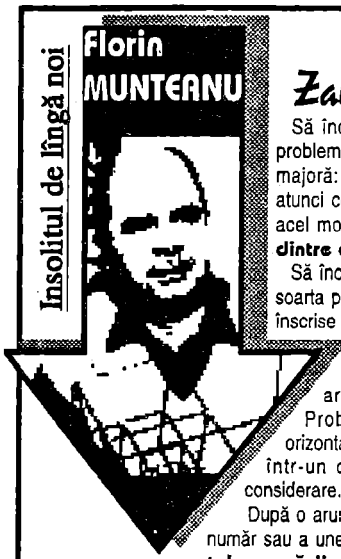

Florin MUNTEANU

Între ordine şi dezordine: o muchie a haosului (II)

Zarul, Mintea şi întîmplarea

Să încercăm împreună să identificăm o serie de mici probleme, care asamblate treptat pot contura o întrebare majoră: **Putem controla întîmplarea?** Şi dacă da, atunci ce mai rămîne din întîmplare? Cine se modifică în acel moment: **Natura? Observatorul?** sau **Relaţia dintre observator şi natură?**

Să începem prin a observa că un zar are 6 feţe şi, deci, soarta poziţiei finale a unuia din cele **6** numere sau figuri înscrise este dependentă de ciocnirile succesive ale zarului cu mediul în care se deplasează, de interacţiunea pe cele **12** muchii sau **8** colţuri. La o aruncare obţinem **sigur** o stare finală stabilă. Probabilitatea ca un zar, aruncat pe o suprafaţă orizontală, să rămînă în echilibru stabil pe o muchie sau într-un colţ este mult prea mică pentru a o lua în considerare.

După o aruncare obţinem **sigur** un răspuns, o selecţie a unui număr sau a unei figuri din cele şase posibile. Filozofic spus, **prin actul aruncării zarului, potenţialitatea se transformă în certitudine.** Întrebarea care se pune în acest context este legată de posibilitatea de predicţie din momentul t_1 (înainte de aruncare) a valorii ce urmează a deveni certitudine în momentul t_2, (după aruncarea zarului). Răspunsul este tranşat de ştiinţă, care răspunde cu **Nu** la întrebarea de mai sus, definind prin noţiunea de **probabilitate incapacitatea principială de a prezice viitorul în sens determinist.** Ştiinţa nu admite că un subiect ar putea "controla" zarul decît dacă îl măsluieşte mai întîi sau printr-o tehnică rară de aruncare din mînă (un fel de conducere a zarului şi nu de aruncare), posibilă de atins în urma unui antrenament intens. De aceea, marile cazinouri ce se îmbogăţesc de pe urma jocurilor de noroc, fie impun o aruncare puternică a zarului la distanţă de ordinul 1-2 metri, fie interzic aruncarea acestuia direct din mînă, folosind în acest scop cutii cilindrice sau cubice, în care se amestecă zarurile.

Deşi nu se poate prezice **un eveniment,** se poate defini şi constata experimental că frecvenţa de apariţie a unei cifre oarecare tinde, după multe încercări, spre o valoare constantă. Fiind vorba de o constantă, ea poate fi utilizată drept formă de răspuns sigur, de cunoaştere, căci să nu uităm că ştiinţa nu face altceva decît să caute constante într-o lume aflată în fluctuaţie. Semnificaţia cuvintelor: "frecvenţă de apariţie" poate fi mai uşor înţeleasă sub formă matematică, deşi pe mulţi îi sperie o formulă. Asta se întîmplă pentru că, în general, nu au avut "norocul" să întîlnească un profesor bun care să explice pînă la capăt cum se citeşte o formulă. Este un fel de iniţiere la fel ca şi în cabală sau astrologie. O formulă este un fel de hieroglifă ce are o semnificaţie extrem de precisă şi care împarte practic omenirea în cei ce o înţeleg (deci reacţionează) şi restul.

Să revenim la frecvenţă **f(x)** şi formulă:

f(5)=n(5)/N(total de aruncări), unde n(5) este numărul de apariţii ale cifrei 5 împărţită la numărul total de aruncări. Cînd N este foarte mare, frecvenţa de apariţie definită mai sus se numeşte **probabilitate.** Se spune că probabilitatea de a obţine de exemplu cifra 5 la o aruncare este, pentru un zar ideal, **p=1/6.**

Precizînd că este vorba de un zar ideal, valoarea probabilităţii este aceeaşi pentru oricare din cifre, căci orice neomogenitate în structura materialului din care este realizat acesta, orice deformare a muchiei sau a variaţiilor de formă a colţurilor va determina o favorizare a uneia din cifrele sau figurile de pe zar în detrimentul alteia sau altora. Să luăm un zar adevărat şi să efectuăm un experiment foarte simplu: notăm fără să gîndim prea mult şi fără să urmărim un anume număr, succesiunea de numere. Şi, pentru a avea o minimă valoare statistică, să ne încercăm răbdarea cu un număr de 1000 de "evenimente": 5, 2, 4, 4, 1, 4, 5, 2, 2, 4, 1, 3, 4, 6, 4, 5, 1, 3, 2, 3, 3, 4, 6, 3, 3 , 4, 2, 1, 6, 6, 5, 6.....

O primă observaţie a datelor poate sugera dificultatea utilizării practice a noţiunilor de probabilitate, noţiuni a căror semnificaţie este cu atît mai precisă cu cît numărul de cazuri analizate este mai mare. Probabilitatea de apariţie a unei cifre date este de **1/6** doar atunci cînd este determinată experimental pe un număr infinit de aruncări şi nu înseamnă de exemplu că, pentru a obţine rezultatul scontat - să zicem un **3** - sînt suficiente 6 extrageri. În cazul de mai sus cifra **3** se încăpăţînează să apară în primele aruncări, dar compensează printr-o rafală mai tîrziu şi asta fără să intervină cineva din exterior sau din "astral". Pe măsură ce numărul de aruncări creşte, treptat probabilitatea de apariţie calculată se uniformizează şi tinde treptat la valoarea ideală **1/6.**

Se delimitează astfel o primă problemă extrem de interesantă. Un joc de table, de yams sau orice joc ce utilizează zaruri nu se poate analiza eficient prin statistică, căci jocul se termină după numai cîteva zeci, cel mult sute de aruncări. Un nou joc, o altă configurare, un alt cîştigător. Cine cîştigă în final după **K** jocuri? Nici în acest caz nu se poate verifica legea statistică a numerelor mari, căci nu prea văd, în jocuri ce ţin numai de zar, cine s-ar încumeta să joace zeci de mii de jocuri, fiecare cu sute de aruncări. În acel context, paradoxal nimeni nu ar fi în cîştig, căci, în cazul a doi parteneri, după acumulări dramatice şi pierderi la fel de dramatice, şansa continuă să se schimbe. Alte suişuri şi alte coborîşuri la fel de dramatice. S-ar părea că totul este să ştii să te opreşti la timp sau jocul de jocuri să se oprească într-un moment în care este favorabil doar unuia din jucători şi acela să fii, iar întîmplător, tu!

În acest sens este extrem de interesant de imaginat că un control nu ar fi posibil direct asupra zarului, ci al momentului de început şi mai ales de întrerupere a jocului. Un fel de secţionare favorabilă a unei fluctuaţii, neutre pe termen lung, dar cu preferinţe pe termen scurt. **Să "simţi" oportunitatea începutului şi a momentului în care e cel mai bine? Să te opreşti.** Să simţi momentul în care să te arunci pe un "val al întîmplării" ce evoluează aparent neutru şi mai ales cînd să sari de pe el, într-o altă "undă de întîmplare" a altui joc.

Orice abatere de la această valoare (p=1/6 pentru multe aruncări) este o dovadă a unei tendinţe ce se manifestă în sistem, a unui defect de zar ce favorizează o anume valoare, a "puterii" unui individ de a "controla" un fenomen guvernat de legi statistice. Deci abaterea poate constitui o măsură a "interacţiunii" cu un fenomen determinist, localizat la nivelul obiectului sau subiectului.

O altă observaţie importantă pentru un şir de numere adevărat aleatoare este faptul că nu se poate identifica o legătură între cifre, **evenimentele** putînd a fi considerate ca fiind **independente.** Altfel spus, după cifra **3**, să zicem, nu apare cu prioritate o anumită valoare. Secvenţe de tipul:

1, 3, 2, 4, 3, 1, 3, 5, 3, 5, 2, 4, 6, 4, 2, 3, 1, 3, 4, 5, 3, 4, 2, 3, 1, 3,

nu se vor găsi decît poate în date trucate. Legătura, ce se vede imediat la o analiză mai atentă, este surprinsă de faptul că după **1** apare cifra **3.** De asemeni, secvenţe de tipul 5, 5, 5, 5, 5,5, 5, 5, 5, ... nu sînt imposibile dar probabilitatea lor de apariţie este aşa de mică încît dacă am vedea acest spectacol în realitate atunci am putea spune că acel zar nu este zar sau realitatea în care se întîmplă acest lucru nu este realitatea noastră, cea pe care o cunoaştem. Şi iarăşi matematica ne ajută să "vedem" repede, dintr-o singură privire, dacă există o asemenea ordine, camuflată de dezordine. Să grupăm datele din şirul de mai sus în două sub-şiruri. Extragerile impare de o parte (să le spunem **x(i)**) şi cele pare de cealaltă (**ψ(i)**). Deci:

x(i)= 1,2,4,1,3,3,2,6,2,.... şi **ψ(i)**= 3,4,1,5,5,4.4.3,.... şi să reprezentăm aceste valori sub forma unor puncte în plan, de coordonate **(x(i), ψ(i)).** Acest nor de puncte care se formează ne va spune dintr-o privire cît de întîmplător este şirul de date. Dar, pentru a-ţi spune ceva, trebuie să ştii cum să te uiţi şi la ce să te aştepţi să vezi. În acest caz, totul este simplu: ne alegem un **x** şi vedem dacă sînt accesate pe verticala locului (**ψ**) toate valorile. De exemplu, dacă în şirul de date nu apar niciodată perechi de valori **3,3** , punctul de coordonate **3,3** va rămîne neacoperit, oricît am aştepta. Iată că aceasta îmi arată că există o legătură, un fenomen, ceva ce evită un caz posibil. Şi cînd observ acest lucru într-un mod normal ar trebui să mă întreb imediat **DE CE? se** întîmplă acest lucru şi prima mi găsesc un răspuns convenabil să nu mai dorm.

Şi nu ca să vă creez insomnii, ci **pentru** a continua mai departe ce s-a întîmplat în vacanţa lui '95, să vedem cum a decurs din acest punct de vedere experimentul de pe Atlantykron, cel ce s-a intitulat: **Cît de întîmplător putem număra.** În loc de un zar fizic cu 6 feţe ne-am folosit de un zar imaginar cu 10 feţe, numerotate cu cifrele obişnuite ale unui sistem de numeraţie zecimal: 0,1,2,3,4,5,6,7,8,9. Iar în loc de aruncare, o extragere mentală înregistrată de un observator neutru: un casetofon. Şi pentru a minimiza stresul general de situaţia mai puţin obişnuită, cea de a vorbi de unul singur, şi nu orice ci: 0,3,2,5,6,0,4,1,2,7,5,4,8,7,8,5, ... şi aşa mai departe, cam 15 minute cel puţin, am ales soluţia unei mici plimbări solitare prin pădure, mai spre floricele, unde stresul putea fi cel mult al altora. Şi astfel am obţinut o colecţie de numere ce a alcătuit o **bază de date,** a cărei analiză este deosebit de interesantă. Consider că se poate obţine multă informaţie din acest mod extrem de simplu de a "testa":

– cît de tare ne putem detaşa de un algoritm de generare sau soluţionare a unei probleme,

– cît de repede putem "uita" ce am spus anterior (un şir de numere aleatoare are obligatoriu această proprietate ca fiecare extragere să fie independentă, deci fără nici o legătură cu valori anterioare - lipsa unei legături este sinonimă cu uitarea cifrei spuse),

– ce strategii folosim pentru a simula această uitare, căci de uitat nu putem uita,

– cît de particulare sînt aceste strategii, ţin ele de individ fiind astfel un fel de amprentă sau se manifestă o grupare în tipologii umane, caz în care ar fi interesant de văzut dacă există vreo legătură cu grupele sangvine, cu tipologiile psihologice, cu culoarea ochilor, cu CE? O sumară analiză a datelor arată că:

- **nu putem genera numere aleatoare** folosind mintea, ci cel mult să ne apropiem de întîmplare; apar corelaţii între cifre - de exemplu nimeni nu a dublat o cifră (4,4 sau 2,2,..etc), ce să mai zicem de o secvenţă triplă care, deşi mai rară, este posibilă. Ne încurcă memoria?!

- calculul frecvenţelor de apariţie a cifrelor arată că: **există mai mulţi subiecţi ce nu au în "minte" cifra 0,** ca cifră semnificativă, căci nu au accesat-o nici măcar o dată, deşi explicaţia privind regula de joc, a avut explicit şi cifra 0 (şi în acest sens nu cred că este banală apariţia lui 0 în conştiinţa omului. Este un anume grad de abstractizare şi deci ar fi interesant de identificat şi alte particularităţi ale acelor persoane);

- **fiecare pare să aibă o cifră preferată,** pe care o foloseşte suficient de des pentru a se detaşa net de aleator. Această "supra" folosire a unei cifre este compensată de lipsa alteia, folosită mult mai rar, deşi pentru restul cifrelor pare să funcţioneze "întîmplarea". Perechea de cifre **(Max-Min)** este o caracteristică a unui subiect şi este interesant de urmărit eventuala semnificaţie a stabilităţii sau a variaţiei în timp a acesteia;

- există cel puţin **doi algoritmi opuşi** care guvernează "generatorul mental de numere aleatoare": fie se urmăreşte o variaţie maximală de la o cifră la alta, 2,6,4,1,8,3,4,... fie se sare după un timp din domeniul numerelor mici în cel al numerelor mari: 2,3,1,4,2,3,7,8, 9,6,7,8,3,2,4,1, ... ca şi cînd, la un moment dat, spune cineva: ai grijă, cam stai pe loc!

Iată în numai 15 rînduri o sumedenie de întrebări şi mai ales de răspunsuri ce ar putea constitui tot atîtea teme de casă, lucrări de diplomă şi de ce nu şi un premiu Nobel. Totul depinde de cît de atent ne **uităm** la ce uităm.

P.S. Datele pot fi accesibile prin e-mail (adresa în numărul trecut) pînă la punerea în funcţiune a unui BBS al **Centrului pentru Studii Complexe.** Şi pentru că veni vorba de acest centru înfiinţat la 2 februarie 1996, ca o organizaţie neguvernamentală şi nonprofit, vă fac cunoscut că rubrica „Insolitul de lîngă noi" este şi un mod de **sponsorizare intelectuală,** transformată în sponsorizare materială pentru un Concurs anual: COLABORATORUL CEL MAI ACTIV. Banii cuveniţi pentru aceste articole formează un fond iniţial pentru marele premiu decernat în perioada sărbătorilor de iarnă. Regulamentul concursului, în numerele următoare. Ar fi bine însă să vă inspire chiar titlul concursului şi să nu mai aşteptaţi partea formal- organizatorică.

Zilele QUASAR

26-28 aprilie 1996

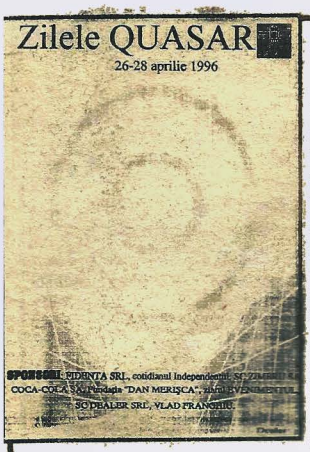

Viorel PÎRLIGRAS: Quasarul?

Quasarul este un minunat mijloc de reîntîlnire a vechilor prieteni. Cu asta am spus totl Căci ce înseamnă fandomul decît crearea unor relații artificiale bazate pe presupuse teme și motive science fiction între creatori ca oameni, iar pretextul pe care l-am născocit sau l-am găsit - cel al memoriei lui Dan Merișca - este foarte real și foarte adevărat.

Victor NĂNESCU: Eu, în calitate de gazdă, trebuie să subliniez două lucruri: în primul rînd văd foarte bine microfonul - la ora aceasta înaintată - și în al doilea rînd vreau să spun că bucuria unei întîlnlri este dată în egală măsură atît de gazde, cît și de oaspeți. Pentru *Jurnalul SF* vreau să spun un singur lucru: manifestărilor de genul celei găzduite de Iași trebuie să li se acorde o importanță mai îndelungată, deci în timp să se vorbească mai mult, pînă la epuizare, pentru că dacă omul nu se plictisește de o relatare înseamnă că nu a priceput-o bine.

Alexandru UNGUREANU: A fost foarte bine. Pentru prima dată, după atîția ani, vedem materializat un vis al prietenilor lui Dan Merișca, acela de a vedea scoasă această culegere de texte ale lui Dan Merișca, sperăm la mai mult, eu visez la o culegere a amintirilor prietenilor lui Dan Merișca.

Victor MARTIN: Sîntem într-o economie de piață și orice trecere peste 50% se cheamă că este 51% și în momentul în care ceva a trecut peste 50% înseamnă că și-a atins planul. Din programul preliminar cred că s-a depășit procentul de 70%. Eu personal mă declar mulțumit de ce s-a întîmplat aici.

Lucian MERIȘCA: Sînt bucuros că a fost o ediție mai deosebită, deci în afară de obișnuitele Zile Quasar din primăvară și din toamnă, acum a fost o ediție prilejuită de lansarea cărții lui Dan, *Revoltă în labirint* și a cărții lui Costin Merișca referitoare la *Castelul Miclăușeni în cultura română*. Lumea văd că vine cu plăcere la Zilele Quasar, să sperăm că nu numai pentru că sînt și gratuități. De altfel, în curînd avem să ne dăm seama de asta pentru că sînt convins că în scurt timp nu vom mai avea posibilitatea să facem acest lucru, să dăm gratuități în multe proiecte și sper ca aceia care au venit aici să se simtă bine și să dorească să vină și altădată la Zilele Quasar.

George CEAUȘU: Zilele Quasar și-au atins scopul. Au dovedit iarăși capacitatea grupului de a se mobiliza în organizarea unor acțiuni orientate în special spre spațiul publicistic SF. Cu toate că acțiunea a fost realizată ușor în pripă și grăbită de tîrgul de carte LIBREX, am avut invitați din afara Iașiului de ordinul a 40-50, ne-am bucurat de prezența unor personalități care vin foarte rar pe la manifestările fandomului: Cristian Tudor Popescu, Dănuț Ungureanu, Viorel Pîrligras, Victor Martin, iar în ceea ce privește conținutul propriu-zis al acțiunii: este prima dată cînd acordăm premii pe texte critice în cenaclu, cînd acordăm premii pe comentariu la text, ca să încurajăm acest spirit combativ, am reușit să realizăm - cu destulă ușurință - expoziția de grafică, ba chiar să gîndim un gen de colaborare cu Academia de Arte din Iași, ceea ce anunță un viitor frumos în privința artelor plastice și tot timpul, pe noi, s-a făcut lansarea acestei a doua producții a grupului Quasar Space Fluid. Am avut impresia că Dan Merișca s-a întors la Iași. Nu neapărat prin figura unuia sau altuia, ci pur și simplu prin spiritul acestor manifestări. M-a bucurat, pe de altă parte, prezența tineretului, și nu nesemnificativ.

**VINERI, 26. 04.*

Conform „normalității" cu care ne-am obișnuit, au existat diverse inadvertențe între intențiile declarate în program și materializarea lor.

...Părăsit de Sorin Antohi, Alexandru Mironov - a (stră)bătut cîmpii galactici cu grația-i caracteristică. Am reținut: „ În lumea de azi nu te mai poți juca de-a Mallarmé și de-a Joyce, că nu te mai citește nimeni" (cu alte cuvinte, scrieți, fraților, precum Efremov, dacă vreți ceva de la viață!). Un alt punct (ferm) de vedere a fost acela că sefiștii vor trebui să scornonească în buzunarele proprii dacă vor să sefească în continuare, pen'că bani - loc!

Dl. Valentin Nicolau, secondat de Alexandru Ungureanu, Vlad Frînghiu și alți participanți, a dezbătut tema „Colecția NAUTILUS a editurii NEMIRA la numărul 100". Și-a dezbătut, și-a dezbătut... pînă ce în sala „Azur" au mai rămas vreo 5 participanți amărîți. Motivele nu au fost, după cum s-ar putea crede, lipsa de interes a auditorilor sau expunerea fără de senzațional, ci pur și simplu faptul că organizatorul, în speță dragul nostru George Ceaușu, a uitat că mosafirii mai trebuiesc și cazați, și hrăniți, și alte cele. Bine că și-a adus aminte măcar către seară, adică (mult) după orele 20.

Punctul culminant al zilei l-a reprezentat cenaclul de noapte, condus de George Ceaușu și Lucian Merișca (în fapt - și în fapt - L.M. a condus-o mai mult pe d-ra Mihaela, dar asta face parte, deja, din altă epopee galactică). Cu adîncă emoție artistică a fost receptat textul „În căutarea nemuririi", aparținînd lui Ștefan Isarie de la Quasar, text care a fost decretat cea mai bună povestire umoristico-involuntară a serii. Critica lui Cristian Volac, membru activ al aceluiași cenaclu, a fost pe măsură, acesta făcînd referiri la „[illegible] cu pielița albastră" și la protagoniștii narațiunii, care, pășind umezi și înspăimîntați, aruncau în agresor „cu cărămizi smulse din parchet". În premieră mondială, George Ceaușu a citit, cu voce tare, primul text așa-zis pornografic din cariera domniei-sale. Textul îi aparținea lui Drăgoș Deheleanu (Constanța), iar lectorul nu a suferit un șoc total și definitiv ireversibil, după cum era de așteptat.

Din motive lesne de înțeles, nu putem relata cum a decurs prima noapte a manifestării în camera celor de la *Quo Vadis?*.

**SÎMBĂTĂ, 27.04*

Obosiți, mahmuri și cenaclizați, sefiștii care s-au putut trezi cu noaptea în cap au participat entuziaști la „Fantezia simulativă" pe trei tematici: basm, mit, utopie. După care, trecînd prin cantina „Titu Maiorescu", au sărit direct la vernisajul expoziției de arte vizuale, urmată de întîlnirea cu redactorii suplimentelor ieșene de sf., la care, deși nimeni nu spera, a fost prezent și Michael Haulică.

Cel mai animat punct din programul zilei s-a dovedit a fi lansarea volumelor „Revoltă în labirint" - Dan Merișca, „Castelul Miclăușeni" și „Tărîmul Gheenei" - Costin Merișca, ocazie cu care au vorbit (de bine) George Ceaușu, Lucian Merișca, Liviu Antonesei, Sorin Antohi, Alexandru Ungureanu, Cristian Tudor Popescu (care a apărut (și a dispărut) ca o boare), Grig Bejenaru și Titus Ceia.

Conform spuselor lui George Ceaușu, 50 de oameni care se strîng la o băută nu reprezintă o convenție (ARSFAN, n.n.). Practica a dovedit, totuși, că 50 de oameni care se strîng la o băută reprezintă Zilele QUASAR - asta s-a întîmplat, cu mare tragere de inimă, între orele 20 și 23.30, în cadrul mesei festive compuse din pîine, salam și alte produse apetisante, ocazie cu care Andrei Cojocaru și Cristian Hriscu și-au aniversat zilele de naștere. La mulți ani!

În deschiderea celui de-al doilea cenaclu de noapte, bîrfoteca-rul oficial, Vasile Gheorghe Sandu, a dat citire ultimei sale producții ilariante. Citățm: „Cea mai scurtă povestire horror din istoria genului: George Ceaușu". După acest moment emoționant, tinerii sefiști s-au scurs lejer către discoteca de la parterul clădirii. Desemnat a fi unul dintre conducătorii cenaclului, Lucian M. a condus-o pe domnișoara Mihaela la dans.

Din motive lesne de înțeles, nu putem relata cum a decurs nici cea de a doua noapte în camera celor de la *Quo Vadis?*.

**DUMINICĂ, 28.04*

Cu căței, purcel și bagaje, mosafirii lui George Ceaușu s-au strîns pentru a asculta „Utopia" lui Sorin Antohi, probabil cel mai interesant punct din programul celor trei zile.

Decernarea premiilor concursurilor de grafică și literatură a iscat printre participanți, după caz, extaz sau agonie. Singur Lucian Băbeanu, pierdut cine știe unde (hm!), a ratat ocazia de a filma unica machetă expusă.

Cu pupături mustăcioase, strîngeri de mînă și urări de bine, *Zilele QUASAR* s-au încheiat apoteotic, căci pe cele 30 de porți comandate de organizatori s-au bătut doar vreo 20 de sefiști, împărțind frățește fripturile suplimentare (din motive lesne de înțeles, nu putem spune cine cu cine). Cert este că, luat de val, Jorj a reușit să se lase fotografiat împreună cu Mike Haulică.

Asta a fost tot.

Justificat sau nu, au tras chiulul Sebastian A. Corn, Sorin Repanovici, Monica Nicolau și Iulia Obreja, în timp ce Mara Popa și-a trimis sosia, pe Tiberiu Opriță.

Din motive lesne de înțeles nu vom relata nici plecarea celor de la *Quo Vadis?*.

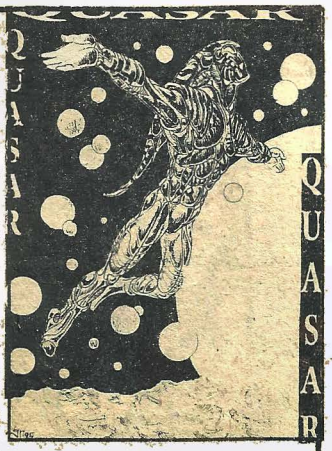

Premii:

Grafică -

Juriu: Grig Bejenaru, Victor Crăciun, Viorel Pîrligras.

I - Sergiu Grepă (Alternativ)

II - Giani Cojan (Quasar)

III - Cristian Toderașcu (Noi)

Menționi:

Max Preot - pentru ingeniozitate

Valentin Soare (SFera) - pentru machetă

Premiu special RADIERA (pentru revaluare) - Cristian Chițu (Quo Vadis?)

Literatură -

Juriu: George Ceaușu.

Radu Haraga (Quasar) - *Strangelove;*

Dan Ninoiu (H. Coandă) - *Jocul;*

Dan Sociu (Suflet) - *Schiță fără titlu;*

Andrei Maslaev (SFera) - *Cina recunoștinței;*

Premiul de simpatie al suplimentelor ieșene:

Dragoș Deheleanu - *Divina Comedie.*

Premiul pentru intervenție critică: Rareș Szeitz (Quasar).

Pașadia MĂGUREANU

Am primit la redacție:

- ZIUA MAGAZIN, nr.12, 1000 lei, 32 pag., care inaugurează o rubrică sf în pagina M (aparținînd fascicolului TV GHID (?!?)), de ce nu la pagina F (de la fantastic sau ficțiune, dacă nu se ajungea pînă la S)? În sfîrșit, important este faptul că sefeul a mai cucerit o redută. Desigur, spațiul îngust de-o pagină nu îngăduie cine știe ce loc de manevră, dar orice pagină nou cîștigată înseamnă un nou pas înainte într-o propășirea fandomului. Dac-o s-o ținem tot așa, vom avea o cerere care va depăși oferta. Dar mai vă pînă acolo. M-am cam luat cu vorba și-am uitat să vă spun și ce conține pagina cu pricina: un interviu-întrebare + foto cu Mihail Grămescu; o pastilă a aceluiași - *Visul*; alte două - *Înfruntarea* și *Spre soare* - ale lui Tudor Bogdan Bicheru; un articol *Sintetizatorul - instrument science-fiction*, extrem de lacunar și discutabil al lui Traian Bădulescu (conform raționamentului autorului și chitara electrică a fost, la vremea ei, un instrument science-fiction. Semnalez și grafica interesantă a lui Make Ionescu.

- *SFera supliment, nr. 4 - aprilie 1996, 8 pag.* supliment lunar al ziarului *Localul* (400 lei, 24 pag.) din Brăila editat *de Casa de Editură QUERCUS*. Un fanzin de o cu totul altă factură decît cele întîlnite în mod obișnuit. Prezenta apariție e dedicată vampirilor. În cuprins: *De la Vlad Țepeș la Contele Dracula*, un articol destul de monocord și care nu aduce nimic nou pe generalitățile vehiculate semnat de muzeograful-arheolog Stănică Pandrea; *La stînga unde inima*, o proză vampirică a lui Liviu Radu, cu poantă neașteptată; *8 întrebări - 8 răspunsuri despre vampiri*, un sinopsis recapitulativ de Mircea Cărbunaru; două schițe pe subiect: *Satman revine* de Mircea Cărbunaru și *Drumul spre iad* de Marian Coman. O apariție cu totul lăudabilă, din păcate nu și în ceea ce privește calitatea literară a prozei, *Peren... peren... pe-o* semnată de *călugărul Ioan Adamescu.*